

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 288-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-naposan heti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

Arad, 1901.

PELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, december 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesőreklám: A megyei restauráció.

A főrendiház ülése.

A közös hadügyminiszter a párbaj ellen.

Aradmegye tisztújító közgyűlése.

Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf

Kitchener halálkiké.

Ingyen kenyér!

Az aradi tüdővészellenes mozgalomhoz.

Tenner Lajos jubileuma.

Két petíció.

A polgármester-választás februárban.

A munkások könyvtára.

Konkurrenciá az újévi ajándékokkal.

Az utolsó intendáns.

Tárca: Levél. Irta: Erdélyi Zoltánné. — A régi

kasszinó. Irta: Mülek Lajos dr.

Csarnok: A nássok. Irta: Móra István.

A megyei restauráció.

Arad, december 14.

A második tisztújítást érjük már, mióta a Szapáry-féle törvény kimondta, hogy a közigazgatás államosittatik. Még a fülünkbe cseng az aradvárosi törvényhatósági bizottság egyik akkoriban nagy szerepet vitt, tekintélyes tagjának a közgyűlésen tett nyilatkozata, melyet a Szapáry-törvény hatása alatt a rákövetkező restauráción tett: t. i. úgy válaszszon a bizottság most, hogy többé választani nem fog. Derék polgártársunk nem vált be jó jö-

vendőmondónak, és a szerzett tapasztalatok alapján bizonyára kétszer is meggondolná például mostan azt jósolnia, hogy nem lesz több restauráció.

Nem eszik a levest olyan melegen, mint a hogy feltalálják és ha a Szapáry törvénye közel tíz év után még mindig forróbb, sem hogy neki lehetne fogni, akkor előreláthatólag még jó ideig fog a hűtőben maradni.

És e felett nincs is okunk valami nagyon busulni, mert a mostani hátra felé haladó idő épen nem alkalmas arra, hogy az idő-multa intézmények szabadelvű irányban reformáltassanak. Ott van a katolikus autonómia ügye. Mikor ez az eszme a dicső emlékü Eötvös miniszter alatt megpendült, akkor a református vagy orthodox egyházakéhoz hasonló autonómia lebegett a naiv lelkű idealisták szeme előtt, ma nyilvánvaló, hogy a laikusokat csak az engedelmesség illeti, s az egész autonómia szervezet oda zsugorodott, miként sajátították ki a felelős magyar kormány hatásköréből a javadalmak adományozása és az alapítványok kezelése és ruháztassék egy püspökök- és klerikális mágnásokból álló bizottságar, mely mindenben a pápának engedelmeskednek; továbbá hogy miként lehetne törvény szerint szervezni a laikusok megadóztatását papi célokra. És ezen nincs mit csodál-

kozni: ilyen az időjárás, és a milyen az időjárás, olyan a — termés.

A köztörvényhatóságok reformját a Tisza-kormány vette először a kezébe. Még ő, a hatalmas autokrata sem mert fejszével menni a megyék ősi dicsőségben növekedett és annyi viharban megállott fájának, mintha megijedt volna attól a fejsze csapástól, a melylyel a debreceniek döngették meg először a bevonulása alkalmára épített diadal-ívet. Csak fűrészelgette az egyes ágakat, melyek a központi adminisztrációnak, az állami omnipotenciának utjában állani látszottak. A tisztviselői választásokat az által, hogy a kandidációnál a kormányközeg döntő befolyást nyert, állami fenhatóság alá helyezte; a közigazgatási bizottságok szervezése által tetemesen megnyirbálta a megyebizottság jogkörét; szaporította azon tisztviselők számát, kik hivatalukat nem választás, hanem főispáni kinevezés útján kapják; a törvényhatóság minden határozatát a kormány hozzájárulásától tette függővé; a fegyelmi ügyek utolsó fórumává megtette magát a kormány, és így történt aztán, hogy annak idején Földváry alispánt, ki a pestmegyei forspontoknak Boszniába rendelése alkalmából a kormány ellen föltámadott, ez a kormány a fegyelmi bíróság előtt bepanaszolta és a maga elleni ügyben, mint legfőbb fórum

TÁRCA

Levél.

Edes jó anyuskám! szivemből köszöntöm!
Ami lelkem nyomja, ime most kiöntöm!
... Versre fordult tollam, jaj! ha uram látna,
Amultában haja (mi nincs) égnek állna!
De hát én Istenkém! a mézes hetekbe
Az is tud beszélni csengő, rimes versbe!
Aki rimet rimet sohase volt öltő,
Kivált ha a férje — mint az anyám — költő!

Jaj! de hol is kezdjem? hogy is szedjem sorba!
... Visszaszáll a lelkem lakodalmos torba.
Mikor ott fölálltam s egy ur hozzám lépett:
„Hagyjuk itten edes ezt a sok vendéget!”
Lent a kocsi vár ránt, a vonat megindul...
S kivett edes anyám a te karjaiból...
Lent von ez az ur más, ne maga az edes,
Tudom nem lett volna akkor oly beszédes,
Ugy ránéztem volna s dehogy mentem volna —
De hát mikor é hitt!? ... elindultam nyomba.

... Aztán repültünk, messze-messze szálltunk,
A mok országában, rózsaszirmon jártunk,

Kacagó gerlékkel versenyt nevetgélünk,
S nem tudom, hogy — mint — Velencebe jértünk!

Jaj! anyuskám lelkem! Micsoda egy város!
Ennek az utcája bizony soh'se sáros!
Vizzel van kövezve valamennyi utja,
Soh'se söprik s mégis, a por be nem futja.
Nincs itt kocsi, kordé, lovat nem is látni,
Aki menni akar, tessék: gondolázt!
Olvastam én erről, azelőtt is, régen,
De biz' én nem hittem, (ugy-e ez nem szégyen!)
... Hát még a galambok piacán szent Márknak,
Mikor a kezemre, vállamra leszálltak!
Este meg a tenger ringatott el dallal,
Galligianté-kon éneklő karral!
Mintha nimfák, sellők titkos szép zenéje
Reszketett von' be a méla, holdas éjbe,
Ugy csengett ott lágyan, a szép szerenata...
Azóta Velence lett a lelkem álma!

... Es most itthon volnék... (nevetek szint én is...
Ezaz irok innen, s itthon vagyok mégis!)
... Olyan a lakásunk, mint egy galamb-fészek,
Amiben kettecskén éppen hogy elférnek.
Szerető sok gonddal úgy kitataroztuk,
(Néha a tollakat jó messziről hoztuk!

Ugy feldiszitettük végtől véges-végig,
Hogy biz el sem hagytuk négy nagy egész hétig.
Azalatt csak laktunk, egyebet se tettünk,
No meg csupa első ételeket ettünk!
Minden első volt még, de ha a csók járta,
Azon veszekedtünk: ki ad utóljára?

Kertbe van a házunk, csupa fenyő, rózsza,
Őszi szellő most is illatot hoz róla,
Ablakaink alatt jázmin meg szelence,
Szébb ez anyus lelkem! szébb még mint Velence

... De hát a sok közt, (mert ez is van szépen
Nagymosás, vasalás volt épp a múlt héten!)
Meg a sok ujság közt anyust sem felejttem!
Csapongó lelkemmel sokszor utba ejtem!
Azt a sarokházat, annak a lakóit,
Akiire gondolnom jól esik, — bár jobb fit —
Emlegetjük ketten, s azt a napot várjuk,
Mikor anyusékat vendégekkül látjuk,
Ugye hogy eljönnek s nem is soká késnek,
Az én otthonomom úgy-e hogy megnéznek?

Itt aztán megállok, válaszukat kérem,
De nem ánziksz-kártyán, sem pedig levélen,
Hozzák el magukkal. — Levelem bezárva,

ezt az alispánt elítélte. „*Risum teneatis!*“ Hogy a városok ősi javadalmait miként sajátította ki az *egyensúly helyreállítása* céljából a zseniális *Wekerle* és hogy ennek fölötté mily költséges állami teendőket viselnek a városok kulturális, rendőri és adókezelési tekintetben, azt fölösleges bővebben részletezni; elég ha rámutatunk, hogy a köztörvényhatóságok részleges amputációinak ma sincs vége s épen tegnapelőtt fogadott el a parlament általánosságban egy törvényjavaslatot „a megyei pénztárak államosításáról“, mely a megye kezéből a pénzkezelést veszi ki. E kinos operáció fájdalmainak enyhítéseül kapták a régi megye hivei az ígéretet, hogy az államosítás után is meghagyatik a megyének az a joga, hogy a törvénytelenül megsabott adó- és ujoncjutalék ellen opponálhat. Az természetesen az ő dolga lesz, hogy miképen fog az oppozíciójának érvényt szerezni, ha a végrehajtó közegek nem az ő, hanem az állam hatósága alatt állanak.

No nincs azért az a közigazgatási reform olyan nagyon közel. Volt idő, midőn velünk együtt annyian az *állami adminisztráció*ért lelkesültünk és jó Grünwald szavaira esküdtünk. Az idők azonban nagyot változtak, az ósdi, a konzervatív, a türelmes megyék anélkül, hogy mozdultak volna, a helyzetek eltolódása folytán szabadelvűebbekké, nemzetiebbekké lettek, mint az a központi adminisztráció, mely őt felváltani akarja. A legutóbbi országos és törvényhatósági képviselőválasztások szomorúan illusztrálják a tényt, hogy a centrum bénítólag hat a megyékre az állam- és nemzetellenes elemek fékentartása tekintetében. Szinte vigasztalódásul szolgál, hogy a most tárgyalás alatt levő s a megyei adminisztráció javítását célzó „reform“ hosszú időkre utolsó lesz, ez irányban legalább addig, míg az autonómiára kedvezőbb idők fognak járni.

Bizony elég már az állami omnipotenciából; bizonytalan végzetnek megyünk elébe. Központi kormányainkra ráillik a költő szava, mint olyanokra, a kiket a bécsi szellő „*kénye hány-ve, játszva emel s*

mosolyogva ver le. Nagyon is válságos a jövő, mely ránk vár s jó lesz, ha meghagyunk egy keveset a nemzetnek abból a gerincéből, melyet sem a török, sem a német nem tudott annak idején megroppantani.

De félre a *mult és jövő* sötét árnyai-val! Miért tépelődjük a kétség borus gondolatival, midőn a *jelen* most derültebb képét tárja föl előttünk a — *valóság*-nak. Megyénk közönségének képviselőjét és tisztikarát teljes számban látjuk városunk kebelében és mi őszinte, szívből jövő *Istenhozott-al* üdvözljük őket. A restauráció nagyfontosságú aktusa vár rájuk, mely ha nem is oly zajos, oly fényes, mint régen volt, de — tekintettel a modern társadalmi és állami élet sokoldalú igényeire — annál nagyobb jelentőségű. A megyei hivatal nem pusztán tisztesség többé, sem urias kedvtöltés tárgya, hanem *életpálya*, oly hivatás, melyhez a készültség megszerzése *egész életet* igényel, méltó betöltése pedig *egész embert*.

A modern restauráció épen ezen szempontok méltatása által nyeri rendkívüli komolyságát. Itten már csak azért is háttérbe kell vonulnia a pajtáskodó érdekszövetségnek vagy a hatalom illetéktelen protekciójának, mert amellet, hogy az ilyesminek érvényesülése a közérdek kárára volna, még existenciákat is tenne tönkre, melyeket a becsületes törekvés meg munka révén jogosan megillet a helyzet, melyet maguknak idáig kivitak. Az a föltevés, hogy a megye közönsége a tisztujításokon e szempontokat nem méltatja, szolgál egyedüli érvül a tisztviselők állami kinevezése mellett. A megyebizottság tagjainak feladata a most kinálkozó alkalommal is megcáfolni ez igaztalan föltevést. A hat évenként visszatérő hatalom a tisztviselők újra megválasztása vagy előléptetése fölött dönthetni, magában foglalja ugyan a bírálat szabadságát és a közérdek védelmét a be nem vált tehetségek, vagy jellemnek ellenében, de másrészt szigorú erkölcsi kötelezettséget ró mindenkire, hogy a pártatlanul mérlegelt érdemet és jogosultságot semmiféle melléktekinteteknek föl ne áldozza.

POLITIKAI HIREK.

Az új követségi attasék. Ó felsége a király folyó évi december hó 6-án kelt legfelső elhatározásával, *Hoyos* Sándor gróf ideiglenes attasét, továbbá *Szent-Ivány* Móric államtudományi tudor, bukukvai *Bukucsky* Mihály gróf jogtudor, zombolyai és janovai *Csekonics* Iván gróf államtudományi tudor és *Wenckheim* József fogalmazó gyakornokokat fizetéstelen követségi attasékká nevezte ki.

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 14.

Szokatlanul nagy számban gyűltek össze ma a főrendek a muzeumban, a miből hatalmas nagy vitát jósoltak az ósdi falak ismerői. *Zichy* Nándor gróf pontban 11 órakor ott izgett-mozgott idegesen a helyén. *Prónay* Dezső báró aggodalmasan simitgatta a szakállát, *Keglevich* István jegyzeteket, (vagy leveleket) vett elő s úgy tetszett, mintha tanulmányozna valamit. *Némelyek* szerint a *Zichy* elleni kirohanás felett tépelődött, mások úgy vélekedtek, hogy itt studirozza az operai zenekar memorandumát.

Püspök csak kettő volt: *Császka* és *Firczak*. De itt volt *Lobkovicz* herceg hadtestparancsnok, *Wekerle*, *Márkus* József főpolgármester és az egész főrendi szabadelvű tábor.

S aztán örvendetes csalódás következett. Csak *Zichy* Nándor, a kérielhetetlen szólaít fel tulajdonképen, mert *Ernuset* és *Podmaniczky* csupán *Zichy* ellen foglaltak állást. *Szell* Kálmán is válaszolt *Zichynek*, és cáfolta állításait.

Aztán *Zichy* Nándor kivételével egyhangúlag elfogadták az indemnitást, a horvát provizoriumot és általános üdvözlések között véget ért az ülés.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Csáky Albin gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Plósz* Sándor, *Lukács* László, *Cseh* Ervin, *Darányi* Ignác és *Hegedüs* Sándor miniszterek.

Az elnök bejelenti, hogy a király köszönetét fejezte ki az Erzsébet főhercegnő eljegyzése alkalmából kifejezett üdvözléért. (Aljenzés.)

Az igazoló és gazdasági bizottságok jelentésének tudomásul vétele után a főrendiház a párvadiakért 6 napi államfogházra ítelt *Laszkary* Gyula mentelmi jogát felfüggesztette.

S Istentől, embertől minden jót kívánva
Vagyok asszony-ánya, csakis az anyámé,
En akit úgy hívnak:

Erdélyi Zoltánné.

A régi kaszinó.

Írta: *Müller* Lajos dr.

Minő más volt az aradi kaszinó, mikor még nem vette kezébe annyiszor a vándor botot, midőn tagjait nem kellett fogai és ogvütt-tartani, hanem büszke volt, a ki a tagok sorába felvételtett.

A *Schöpkesz-ház* volt az aradi igazi társas élet központja. Délelőtt a „tudományos“ társaság olvasta csendes pipálás mellett a lapokat. Volt olyan, aki elolvasta még azt is „nyomatott *Ráthy* Lipótnál Aradon“. Akkor még nem volt más nyomda. Ebéd után fél 2—3, este 6—8 óra között, vacsora előtt szinig megtelek a teremnek, s folyt a játék minden neme. Virágzott az a la guerre. Folyt a „fara mu-ci“ meg a „lórum.“ Mind a kettőben mester a jó *Tedeschi* Vici, ki akkor még előtáncos és főrendező volt, s nem gyűjtötte: a — cukort, szivarvéget, jótékony fillérekét stb. De gyűjtötte a kottilon-ordókat, meg a — tört sziveket. Hej! De csak jó fiu is vala mindig, és az is maradt ez az én kedves *Viktor* barátom, gyermekkori játszótársam, kivel annyi tolvaj-zsan-

dárt játszottunk a szabadság-téri *Tedeschi-ház* hosszú udvarán, padlásain, na meg a *Tonesz-házban* is. Nem változott az én barát m semmit; akkor is nőtlen volt, most is az. Pedig jaj de szereti a nőket, főleg az asszonyokat! Ilyen a természete.

A törzsvendégekhez tartozott *Bittó* Károly, akkor még a megye aktiv levéltárnoka, ki híres volt széles ismereteiről. Vele történt, hogy elakarták hitetni, hogy a franciáknak sok *Lajos* királyuk volt. Elhitt tizet, tizenkettőt. De mikor azt mondták, hogy volt 17—18 is, akkor indignálódva kiáltott fel:

— Miért nem 19—20—24 is?

Nem akarta hinni a sok *Lajos*. Nem ült fel a g lyhóknak. Jól tette. Ne bolondítsák őt el. Elég, ha elhitte, hogy a jégben szű uszkál és a jeges tengeren lud lábu kutyákkal fogják a fókát. És a csálai erdőben szedik a nyul-tojást. Ennyi elég volt, ha hitelre talált egy magyarnál. Arany lelkű és szívé a mi *Bittónk*. Eljen nagyon sokáig. Ritka ember, idealista s valódi gavalier.

Steinitzer Kóbi bátyánk nem mulasztotta volna el egy napra sem a kaszinót. Szitta soha sem tisztított pipájából a kapa-dohányt, melyért örökké kontaktusban vala a bánáti sváb hölgyekkel, kiket nagyon tisztelt, habár nem idegenkedett ő a Maroson innenső hölgyektől sem. A kaszinó és az összes rokonságnak sorra való napi látogatása volt az ő fáradságos teendője.

Olyan munkakör, hogy e mellett nem maradt ideje egyéb teendőre. Róla terjesztette el *Csiky* Károly (akkor *Csibukcsy*) azt a jó viccet, hogy hetenkint csak egyszer mosdik. Pedig ez rágalom, melynek ellenkezőjét igazolja a *Maros*, na meg dr. *Opre* Péter.

Csikyról akkor szélteben beszéltek, hogy egy kis színésznőcskének udvarol (nőtlen volt.) Meg akarta lepni ezt — állítólag — tőli felöltővel. Csináltatott is egyet *Rosenberg*nél, (kit hadari beszédjéért „*Kuma* bácsinak“ hívtak.) De ez félreértette és a csinos prémes felöltőt *Csiky* édesanyjának küldötte el.

Érdekes alak volt *Sztaniszlavlevits* Milán (magunk között más neve volt) mérnök, a ki recsegve beszélt magyarul; de lelkében igaz magyar volt. Mikor Aradról elhelyezt, csak azt sajnálta, hogy nem vih-ti el a magyaráti hegyet a 72-iki termékkel és a *Neuman* szeszgyár egy évi produktumát.

Reicher Károly nem hiányzott a társaságból. Akkor még nem olvasta annyit *Hockot*, s így ráért kedélyeskedni is. Szemüveget nem hordott. Csinos gyerek volt. Most már igazi főügyész.

Katonáink is voltak: a két *Deák* (hadnagy, főhadnagy), — *Tarcsallyi* (kapitány) *Hauser* Károly ezredes, ki a kard mellett a tollat is jól kezelte. Hatalmas függetlenségi volt. Egész lényében uri ember. Nyugosztalja az isten!

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amig előfizetése tart.

Az indemnitás.

Zichy Nándor gróf sajtóságnak tartja, hogy a kormányok szinte minden évben indemnitást kérnek. A költségvetés felhatalmazást azonban a maga részéről nem adja meg, mert határozott bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt. Nincs bizalma e kormány iránt különösen az egyházpolitika miatt, amelyről a miniszterelnök egyre azt mondja, hogy nem sérelmes a katolikus egyházra. Hogy mi sérelmes az egyházra, azt sem a szólo, sem Széll, sem az ország meg nem ítélteti és meg nem állapíthatja. Azt csupán az egyház határozhatja meg és ki is mondta, vagy legalább is azt tartja, hogy az egyházpolitika reá nézve sérelmes.

Az erők egyesítésére van szükség és nem azok szétforgácsolására. Épen azért hibáztatja az egyházpolitikát. A folytonos indemnium különben a költségvetés kormányzat hanyatlásának tartja, annál is inkább, mert rendszeren újabb póthitelek következnek utána. Mindezeknél fogva a maga részéről az indemnitást nem szavazza meg.

Ernuszt Kelemen csupán azért szólal fel, mert rendkívül meglepte, hogy Zichy megtagadta az indemnitást, holott az alkotmányos kormányzás lehetőségét okvetlenül biztosítani kell, mert ellenesetben exlex-állapot állana elő, ami ellen annak idején épen a főrendiház tiltakozott a legelesebben, sőt a koronához akart fordulni az alkotmányosság helyreállítása iránt. Miután Zichy itt a bizalmat is felvetette, a mit nem tart helyesnek, kijelenti, hogy a maga részéről nemcsak köteleességből, hanem bizalmából is megszavazza az indemnitást. (Helyeslés.)

Podmaniczky Géza báró Zichyvel szemben kijelent, hogy igenis a képviselőháznak, mint népképviselőnek nagyobb súlya van, mert kormányt bukathat, és — holott a főrendiház ezt nem teheti — mégis megvan a joga bármily törvényt megtagadni. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Elnök a vitát bezárja.

Széll Kálmán miniszterelnök Zichy beszédére reflektálva kijelenti, hogy csak azért van szükség az indemnitásra, mert lehetetlen volt idején a budgetet a képviselőházban letárgyalni. Az indemnitást nem tartja bizalmi kérdésnek, mert igaza van Ernusznak, hogy a budgetirozás jogát alkotmányos országban megtagadni nem lehet, hacsak törvénytelen állapot teremteni nem akarunk.

Ez volt a véleménye, már 1869 ben is, a mikor előadója volt a pénzügyi bizottságnak. A kormány nem a többség nevében kormányoz, hanem az ország nevében. (Énnek helyeslés.) Zichynek tehát nincs igaza, amikor az ellenkezőt állítja. A mi pedig az egyház állítólagos sé-

Ott volt az ideális Arkay Kálmán és mely tisztelettel előírott, ki akkor „dr. Bomba” név alatt írogatott. A kedves Sümeget, Salace Béla, Parecz György Dániel Kálmán és annyi sokan, kik a társadalom vezetői voltak. Volt vig. legények egylete, kik eszt tettek Csiky kezébe.

A városi közgyűlés után nagy volt a zaj a kaszinóban. Felülbírálták a gyűlésteremben hozott határozatokat. Megboldogult Tabajdy főispán hányszor kiáltott fel: miért hagyjátok dominálni ezeket a gyerekeket! Ezek mi voltunk. De azért eljátszott velünk a biliárdon. Szigorú hivatalnok volt; de e mellett kedélyes ember. Mi szeretjük őt. Ő is minket.

Mikor elérte a kaszinó a del-lőt, jött kedély helyett a bon-ton. Harkányi igazgató gummi kerekű batáron járt. Mindig a tagsági díj felemelésén sántikáló Vég Aurél a dsentrit protegálta s a gibur-keket üldözte. Ezek után jött a hideg aera. Lassan beszélni, lassan kártyázni, lassan pipázni, kevesebbet olvasni, olcsóbb lakást tartani, kanapé helyett priesre ülni. Summa-summárum: költözökös, tag-kilépés, kedély-hanyatlás, — vegetálás. Ma a kaszinó üres, még a tag sem keresi fel. Mit csináljon ott. Asitózni a kávéházban is tud.

Igy megy ez még egy darabig, aztán elhangzik a kaszinó felett a „Circum dererunt” s újult erővel létesül egy — polgári kor. Minél előbb!

relmét illeti, arra nézve kijelenti, hogy a szólo álláspontja az objektív, mert a mig egyrésztől nem enzedi meg, hogy az állam jogait érintsék, másrésztől nem avatkozik bele az egyház ügyeibe (Élénk helyeslés.) Kéri az indemnitás elfogadását annyival is inkább, mert a maga részéről mindent elkövet arra nézve, hogy indemnitásra ne legyen szükség, de ez a szólás szabadság megsértése nélkül valóban nehéz feladat. Az indemnitást elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gróf „félreértett” szavait igazítja helyre.

A főrendiház azután gróf Zichy Nándor kivételével egyhangúlag elfogadta az indemnitást, valamint a magyar-hor át pénzügyi egyezményről szóló provizóriumot is.

A fegyelmi bíróságok tagjainak esküvételét követően

Császka György kalocsai érsek arra kérte az elnököt, hogy a közelgő újév alkalmából tolmácsolja a koronánál a főrendiház bódolatát, és szívből jövő szerencsekívánatait. Éljen a király! (Lelkes éljenzés)

Az elnöknek és elnöktársainak boldog új évet kíván. (Éljenzés.)

Elnök a tegyzököny hitelítése után boldog ünnepeket kívánt, mire a főrendek az elnök életével szétoszlottak.

A közös hadügyminiszter a párbaj ellen.

(A titkos katonai rendelet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 14.

Említettük már, hogy a hadügyminiszter az osztrák-magyar hadsereg összes katonai parancsnokságainak titkos rendeletet küldött, amelyben megszorítja a hadseregünk tisztjeinek párbajozását.

A szenzációs rendelet épen aktuális volt; akkor bocsájtotta ki a hadügyminiszter, midőn Bécs politikai és tudományos előkelőségei és arisztokráciája részéről hatalmas mozgalom indult a párbaj intézménye ellen, Németországban pedig Vilmos császár erélyes rendelettel ugyszólván teljesen lehetetlenné tette a katonai párbajokat, sőt a párbajok hazájában: minálunk is a Vázsonyi-afférból kifolyólag erős párbajellenes áramlat indult meg.

A hadügyminiszter rendeletét egy bécsi lap most a következő sorokban ismerteti:

A párbajozásra vonatkozó titkos rendelet illetőleg azt jelentik, hogy igaz az, hogy a hadügyminiszter a párbajügyekben a tisztikar részére, nem egy egész hónappal ezelőtt rendeletet bocsátott ki. Az is igaz, hogy a rendeletnek az a célja, hogy a párbajokat korlátozza. Legfontosabb határozata a rendeletnek e tekintetben az, hogy mindazok, kik tetteleges, vagy ehez hasonló súlyos sértést követnek el, párbajra nem bocsáthatók, mivel tettük miatt párbajképtelenné válnak. A rendeletet elvileg teljesen a párbaj alapján áll, azonban gyakorlatilag nagy haladást jelent. A rendelet következtében azokat a becsületbeli ügyeket, melyeket ezideig csak párbajjal intézhetek el, ezentul legalább részben békés uton fogják elintézni, vagy a hadseregből való rögtöni elbocsátás lesz a következtése, vagy pedig hadbíróági büntetéssel intéztetik el. Kívánatos volna, hogy a rendelet szövegét nyilvánosságra hozzák.

Látnivaló, hogy a rendelet csakugyan nagy jelentőségű a párbajellenes mozgalom mai stádiumában. Hogy elvben a rendelet a párbaj alapján áll: mellékes, a fő, hogy gyakorlatilag csakugyan gátat vessen a párbajozás nagyon is elharapdzó szokásának.

Hogy mennyivel sürgősebb a párbaj megszorítása nálunk, mint Németországban, arra elég annak fölemlítése, hogy mig a közös hadseregben az idén már százhusz párbaj volt, addig a porosz hadseregben az idén még csak négy párbaj-eset fordult elő.

A német császár nevezetes párbaj-rendeletere, amelyet Blaskovits hadnagy esete óta sokat emlegetnek a sajtóban, hü fordításban így szól:

Akarom, hogy tisztjeim ezután ne párbajozzanak olyan könnyen, mint eddig. A párbajnak gyakran nagyon csekély okai vannak, magánvicokodások és olyan sértések, amelyek nem akadályozzák a békés kiegyezést: a kari becsület sérelme nélkül.

A tisztnek el kell ismernie, hogy másnak a becsületét érinteni helytelen cselekedet. Ha ez elv ellen hibázott akár meggondatlanságból, akár fölindulásában, úgy lovagiasan cselekszik, ha nem ragaszkodik az elkövetett igazságtalansághoz, hanem a jóindulatu kibékülésre kezelt nyújt. Azonban annak is, a kin bántalom, vagy sérelem esett, nem kevésbé kötelessége a békejobbot e fogadni, amennyiben csak megengedi a kari becsület és a tisztesség.

Ennek következtében azt akarom, hogy a a becsületügyi tanács ezentul minden becsületbe vágó ügy elintézésében civileg közreműködjék. Ezt a kötelességet azzal a lelkiismeretes törekvéssel kell teljesítenie, hogy békés kiegyezést hozzon létre. Hogy ennek a módját is megmutassam, a porosz hadsereg tisztjeinek becsületbíróására vonatkozó 1874. május 2-iki parancs életbeléptetési rendeletének kiegészítéséül elrendelem a következőket:

I. Ha a tiszték között magántermészetű vicokodások vagy sértések történnek, melyeket a kar tisztességéhez illően nem tesznek jóvá azonnal békés módon, — az érdekeltek minden további intézkedés nélkül kötelesek azonnal jelentést tenni a becsületügyi tanácsnak.

II. A becsületügyi tanácsnak kötelessége a parancsnok vezetése alatt, halogatás nélkül, szóbeli vagy írásbeli tárgyalás után tisztázni, hogy mi történt s vizsgálat eredményéhez képest, az érdekeltek meghallgatása után, írásban vagy 1. azt ajánlani, hogy a felek béküljenek ki, vagy 2. kijelenteni, hogy a történet után lehetetlenség a kibékülést ajánlani, mert szükséges a becsületbíróági eljárás megindítása; vagy pedig 3. megállapítani, hogy az érdekeltek becsületén nem történt sérelem, s ennek következtében nincsen ok sem a kibékülés ajánlására, sem a becsületbíróági eljárásra.

A kibékülési ajánlatnak arra is ki kell terjednie, hogy hogyan és mikor történjék a kibékülés.

Az eset természetéhez képest külön azt is meg kell állapítani, hogy a kibékülésnek a parancsnokon és a becsületbíróágon kívül még tanuk előtt is, vagy írásban is meg kell-e történnie. A mennyire csak engedi a kari tisztesség: a kibékülésre kell törekedni.

III. A becsületügyi tanács határozatát írásban meg kell erősítenie.

A becsületügyi tanács határozatának megerősítésére jogosult parancsnok föl van hatalmazva arra, hogy:

1. a kibékülési javaslatot megváltoztassa; vagy 2. maga ajánlja írásban a kibékülést, illetve ennek valamely módját.

IV. Az érdekeltek a kibékülési ajánlat, vagy a II. 3. megállapítása ellen három nap alatt fölebbezést adhatnak be a parancsnoknál. A fölebbezők kötelesek az esetről véleményt nyilvánítani s az én döntésemet kérni.

V. A kibékülési ajánlat teljesítése, vagy a II. 3. megállapítása által az ügy tökéletesen el van intézve ugy az érdekeltek között, mint a tisztikarral szemben.

Ez azonban még nem teszi lehetetlenné azt, hogy a becsületbíróági eljárást tovább folytassák, amennyiben az érdekeltek egyikének magaviselete erre okot adott.

VI. Ha a becsületügyi tanács nem ajánlja a kibékülést, vagy nem jelenti ki, hogy a II.

Aki az „Aradi Közlöny” részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

3. esete forog fenn, akkor haladéktalanul el kell járni az 1874. május 2-iki rendelet 27. és következő szakaszai szerint. Ennek meg kell történnie akkor is, ha a végleg megállapított kibékülési ajánlatot nem teljesítik.

VII. Nekem azonnal jelentést kell tenni arról a tisztról, a ki a becsületügyi tanács megkerülésével, vagy a becsületügyi tanács határozatáról való végső döntés előtt, vagy a végleg megállapított kibékülési ajánlatnak, vagy a II. 3. megállapításának semmibe vételével, vagy a) mielőtt én döntenék a becsületbírói ítélet ügyében, egy más tisztet párbajra hív, vagy egy más tisztnek a kihívását elfogadja.

VIII. Ha az érdekeltek egyike tábornok, akkor a parancsnoknak és a becsületügyi tanács tagjainak kijelölése ügyében csakis én határozok.

Ha az érdekeltek egyike törzstiszt, akkor a törzstisztek becsületbírójának a becsületügyi tanácsa illetékes.

IX. Ha egy tisztnek a becsületbírók alá nem tartozó tiszttel vagy polgári egyénnel akad becsületbeli ügye, akkor a tiszt — a mennyiben az ügyet nem intézik el azonnal barátságos úton és a kar tisztességéhez illően. — köteles a becsületügyi tanácsnak körülményes jelentést tenni. A becsületügyi tanácsnak ebben az esetben is kötelessége, hogy a meny nyire a körülmények engedik, a parancsnok vezetésével békés kiegyezésre törekedjék.

Uj-Palota, 1897. január 1-én.

Vilmos.

A császár békés rendeletén kívül a párbaj-mánia megszüntetésében nagy része van persze a büntető törvénykönyvnek is. A párbajozó katonát körülbelül ugyanoly szigorúan sújtja a törvény, mint a párbajozó polgárt.

Poroszországban a párbajnak várfogság a büntetése. A kihívás vagy a párbajra való kihívásnak elfogadása hat hónaptól két évig terjedő várfogsággal jár. A kihívást közvetítő segéd hat hónapig tartó fogság-büntetést kaphat, ha csak mindent el nem követ a kibékülés érdekében. A kivívott párbaj büntetése három hónaptól öt évig terjed. A kinek az ellenfele nyomban meghal, legalább két évet kap s ha a halál csak később következik be, a sebesülés következtében: akkor legalább három év a büntetés.

TÁVIRATOK.

Az özvegy császárné ellen.

London, december 14. Standard-nak jelentik Sanghaiból, hogy egy titkos társaság, november 20-án, az özvegy császárné születésnapján felgyújtotta a kalfengfui császári palotát és két épületet kirabolt.

Kirabolt ujságíró.

London, december 14. A Morningpost jelenti Tangerből tegnapi kelettel: Marakesből jelentik, hogy Harrist, a Times levelezőjét, mikor az ország belsejében utazott, megtámadták és kirabolták.

Megszüntetett bányák.

Baku, december 14. Miután a bibiedbali koronajászágokon lévő naftabányák az üzemet beszüntették, most a Szaibuncsiban lévő Borodan-féle nafta-társaság a terhes bérletfeltételekre való tekintettel szintén beszüntette az üzemet és valamennyi munkását és hivatalnokát elbocsájtotta.

Aradmegye tisztújító közgyűlése.

(Pályázatok a megyei állásokra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 14

Hétfőn, e hó 16 án tartja meg Aradvármegye törvényhatósága tisztújító közgyűlését, mely bár kevés állás megüresedését fogja ezuttal jelenteni, mégis érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik.

A tisztújítás első sorban a főszolgabírók között fog változást előidézni, amennyiben egy járás új főbírót kap, több kerületben pedig főszolgabíró-változás lesz. Betöltésre kerül ugyan is a radnai főszolgabírói állás Csukay Sándor nyugdíjazása folytán és járást cserélnek az aradi, borossebesi, ekei és ternovai főszolgabírók.

A leghevesebb küzdelem kétségtelenül az alügyészi állás körül fog lefolyni, amelyre összesen négy pályázó, — valamennyien aradi ügyvédek — jelentkezett. Szathmáry Béla, az eddigi alügyész, nem pályázik viselt állására.

Általában a választás alá kerülő tisztviselők valamennyien — az alább közölt s már részben fent is említett kivétellel — eddig viselt állásaikra pályáznak. Az alispán, a főjegyző, az árvaszéki ülnökök, a fő- és gyám-pénztári tisztségben változás egyáltalában nem lesz. Hasonlóképen megmaradnak állásaikban a főszámvevő, a főorvos, tiz járási orvos, az öt számvevő és egy számvevősegi gyakornok, akik választás alá nem is kerülnek.

A tisztújító közgyűlést bizalmas értekezlet előzte meg, amelyre Urbán Iván főispán valamennyi járás képviselőit meghívta, hogy a jelöléseknél és választásoknál a kellő és szükséges összhang meglegyen.

A tisztújítás előkészületeiről a következő tudósítás számol be:

Holnap tartja Aradmegye törvényhatósága tisztújító közgyűlését s dacára, hogy a közgyűlés tárgyát általános tisztújítás képezi, a választási mozgalom még sem vert nagyobb hullámokat. Annál csodálatosabb ez, mert nagy változások lesznek az egyes hivatalokban. Igaz ugyan, hogy nem annyira a tisztviselő személyében, mint inkább azok működési terén.

Maga azon körülmény, hogy jóllehet, ezen tervezett változások mind valósulni is fognak, s hogy a választási küzdelem még sem vert nagyobb hullámokat, fényes bizonyítéka annak, hogy a tervezett áthelyezések, illetve helycserék, ugy a választó-közönség, mint az egyes érdekelt személyek tetszésével találkozik s hogy azokat tisztán a közérdek és méltánylást érdemlő jogos magánérdek tette indokoltta.

A tervbe vett változások megbeszélése végett e hó 13-án bizalmas értekezlet volt a megyeházán, melyet Urbán Iván főispán hívott össze s melyen a törvényhatósági bizottság vezető tagjai vettek részt. Az értekezlet eredményeként létrejött megállapodások értesülésünk szerint a következők:

Csukay Sándor radnai főszolgabíró, ki emberöltőn át szolgálta a megyét, tekintettel előrehaladott korára, nem kíván tovább tényleges szolgálatban maradni s nyugdíjazását a jövő év első napjától kezdve már az októberi közgyűlés elhatározta. Az így megüresedő radnai főszolgabírói állásra egyedüli pályázó Péczely Elek, ezidőszerinti központi főszolgabíró, kinek, mint kipróbált régi közigazgatási tisztviselőnek pályázatát a radnai járás közönsége általános örömmel vette tudomásul s így megválasztása egyhangú lesz.

Helyét a központi járásban Baross Ferenc dr. borossebesi főszolgabíró fogja elfoglalni, ki

az aradi főszolgabírói állásra szintén egyedüli pályázó s kinek megválasztása így szintén egyhangú lesz.

Az így megüresedett borossebesi főszolgabírói állásra Bolyos József ternovai főszolgabíró az egyedüli pályázó, s így ez a választás is simán fog lefolyni.

Bolyos József ternovai főszolgabíró távozása folytán megüresedő ternovai főszolgabírói állás betöltése már alighanem egy kis választási küzdelmet fog előidézni Jank János eleki főszolgabíró, Lovich Gyula radnai, Vuculeszku Titusz borosjenői, Edes Elemér kisjenői, Salacz Gyula eleki és Novák Kornél világosi szolgabírók között, kik mindannyian bejelentették pályázatukat.

Itt már nem lehet oly biztosan megjósolni az eredményt, mert hisz elsősorban is kérdés, hogy a pályázók közül kit fog kijelölni az állásra a kijelölő-választmány s így bajos a kilátásokat előre mérlegelni. Jank János eleki főszolgabíróra nem valami fényes ajánlólevél, hogy Elekről mennie kell s hogy vele a küzdelmet ily sok jelentkező kész felvenni. A szolgálati idő szerint a pályázók közül Lovich Gyula és Edes Elemér azok, kik az álláshoz legtöbb jogot formálhatnak, majdnem hasonló szolgálati idővel rendelkezik Vuculeszku Titusz borosjenői szolgabíró.

Az eleki főszolgabírói állásra egyedüli pályázó Mladin Miklós megyei I. aljegyző, ki a rég megérdemelt előléptetésben egyhangú választás útján fog részesülni.

A többi főszolgabíró és pedig Lengyel Sándor dr. halmágyi, Csukay Gyula kisjenői, Páris Gábor világosi és Senk Ferenc pécskai főszolgabíró, előreláthatólag egyhangúlag fog megválasztatni.

A Mladin Miklós megválasztása folytán megüresedő aljegyzői állásra Faragó István eddigi II. aljegyző, ennek helyére Heppes Aladár eddigi II. aljegyző, ennek helyére Darányi János központi szolgálatra beosztott szolgabíró, helyére Hanthó Jenő pécskai szolgabíró, V. ik aljegyzőnek Jakabffy Gyula közigazgatási gyakornok fog előreláthatólag megválasztatni. Az I. aljegyzői állásra Novák Kornél világosi szolgabíró is bejelentette pályázatát, de az értekezletnek túlnyomó többsége és a megye vezetősége is Faragót óhajtja s így ennek megválasztása bizonyosnál is több.

A tiszti alügyészi állásra annak eddigi viselője Szathmáry Béla dr. alügyész tovább nem tart igényt s így ezen állás betöltésével új személy fog a törvényhatóság tisztviselői karába bekerülni. Ez az egyedüli állás, mely iránt nagyobb az érdeklődés, s melynél a jelöltek között erős küzdelemre van kilátás. Az állásra négy pályázó jelentkezett: Köpf János dr. Prekupsás Illés dr., Vannay János dr. és Rozvány István dr. aradi ügyvédek. Mindegyik jelöltnek erős párt áll a háta megett s így nehéz az eredményt előre megjósolni.

A megtartott értekezleten Köpf János dr. részesült támogatásban s annak megválasztását a központ óhajtja.

A románság tekintélyes és higgadtan gondolkozó része Prekupsás Illés dr. mellett csoportosul, míg Vannay János dr. a maga részére már jó előre elkészítette a talajt s így szintén kilátása van a győzelemre.

Bírki is kerüljön ki a választásból győztesként, az nagy küzdelmébe fog kerülni.

A szolgabírókra áttérve, ezek nagyobb részt megmaradnak régi állásukban, ha csak egyet közülök aljegyzőnek, vagy főszolgabírónak meg nem választanak.

A pályázók sorában vannak még végül: Jakabffy Gyula közigazgatási gyakornok és

Hanthó Jenő pécskai szolgabíró, akik aljegyzői és **Bogdánffy** Béla dr. aljegyző, **Kabdebé** Antal dr. közigazgatási gyakornok, akik szolgabírói állásra pályáznak. Ezeknek megválasztása (Darányi János és Hanthó Jenő helyébe) előrelátólag egyhangú lesz.

Igy állnak a dolgok ma s hogy jóslataink mennyiben fognak beválni, azt a holnap fogja megmondani.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM

A színház műsora

Vasárnap: Délután: Szívem, bohózat. Este: Svihákok, operette. (Páratlan bérlet)
Hétfő: Angot, operette. Szoyer Ilona vendégfelléptével. (Páros bérletszünet.)
Kedd: Bőregér, operette. Szoyer Ilona vendégfelléptével. (Páratlan bérletszünet.)
Szerda: Gésák, operette. Szoyer Ilona vendégfelléptével. (Páros bérletszünet.)
Csütörtök: Daniseffek, szimf. (Páros bérlet.)
Péntek: Könyvtárnok, vígjáték. (Páratlan bérlet)
Szombat: Svihákok, operette. (Páros bérlet.)

A svihákok.

— Bemutató előadás. —

A sivatagon utazó vándor öröme és boldogsága, ha fáradtságos és küzdelmes utjában egy oázisra akad és ott árnyékos lomb alatt csergő patak mellett visszanyeri hitét a természet gyönyörűsége iránt.

Ilyen sivatagban utazó a mi színházba járó közönségünk, mely gyakran napokig a műsor fojtó homokjában gázol, míg végre egy oázis elé kerül, mint aminő a mai Svihákok előadása volt, amikor kellemesen szórakozik és szép zenében, énekekben talál élvezetet.

Mintha a társulat megszívelte volna a napokban elhangzott kemény kritikát, mintha minden erejével azt iparkodott volna megmutatni, hogy van benne ambíció a jónál is jobbat nyújtani és van benne annyi tehetség, hogy a közönség kellemesen érezze magát a színházban.

A svihákok mai bemutató előadása tényleg a legjobb sikerült előadások közé sorolható és ezért elismerés illeti a rendezőt és különösen **Dienzl** karmestert, ak büszke lehet a mai eredményre.

Az operett maga dallamos zenéjével igen tetszetős, szövege is elég mulatságos és ami fő: van benne néhány igen halás szerep, mely alkalmat ad nemcsak a subretnek, hanem a bonvivannak, a naturbursnak, a koloratur énekesnek és a karnak is egyaránt tehetségének csillogtatására.

Első helyen **Mányai** Aranka említendő, ki szép hangjával és énektudásával nyílt színen is zajos tapsra ragadta a közönséget. A „Szép májusi est” kezdetű valszert többször kellett megismételnie. Tisztelettel szép virágcsokrokkal tüntették ki. Mellette szép sikerrel játszott **Fehő** Rózi Beata svihák szerepében. Játéka temperamentumos volt és ezáltal sok derűséget idézett elő. Kedves volt **Vidor** Laura (Anna), ki csinos hangjával szintén tapsokat aratott.

Csinos megjelenésükkel és ügyességükkel igen tetszetek **Komlósy** Ilonka és **Haidt** Margit. Előbbi naiv szerepköréből kilépve ép oly kedves és bájos operettalak, mint annak idején **Harmath** Józsa volt, a még ma is felejthetetlen **Lancelot** szerepében, a **Babában**.

Ügyes és mulattató volt **Rados** (Blitz Fritz), kinek ez egyik legjobb szerepe. A kisebb szerepekben jók voltak még **Polgár**, **Nemes**, **Boda** és **Giréth**.

A kiállításról is csak dicsérettel lehet megemlékezni. A kosztümök egytől-egyig csinosak. Tetszetek még a táncbetétek, melyeket **Billik** Emma, **Bittera** Erzsébet és nyolc kis leány, kecsesen lejtettek.

Carolus.

* **Szoyer** Ilonka vendégszereplése. Szoyer Ilona három legjobb szerepében lép fel hétfőn, kedden és szerdán. **Angot** asszony leánya címszerepében lép először az aradi közönség elé, melyet bizonyára oly hatalmas fog meghódítani, mint a többi városokét, a hol diadalmas utjában most megfordult. Az operett maga is

sok alkalmat nyújt rendkívüli énekművészetének kifejtésére. azonfelül betétül éneklé **Müller** Richardnak azt a lehelletfinomságu staccatoját, mely mint hangversenyszám maga is elegendő nagy közönség kielégítésére. A **Bőregér** Rosalindája és **A gésák** Mimosája nem kevésbé olyan szerepek, melyek a népszerű művésznő fölléptei iránt a közönség várakozását felizgassák. Jegyek a hétfői előadására már ma válthatók. A páros bérlek helyeit hétfő délig biztosítja a pénztáros. Páros bérletszünet lévén emeleti páholyok már ma is kaphatók. A következő előadásra előtte való nap kaphatók a jegyek mint rendesen.

* **Szohner** Olga balesete. Könnyen tragikussá válható baleset érte tegnap este Szohner Olgát, a nagyváradai színtársulat rokonszenves nővérét. Az „Almafa” végső jelenetében érte a baleset, mely egy pillana ra még megdöbbenést keltett a nézőtérén is. Mikor ugyanis **Deésy** Alfrédrel történő párbajjelenetében a talicskába ült, kieresztett haja véletlenül a talicska kerekére sodródott. Mikor aztán **Deésy** a talicskával futni kezdett, Szohner Olga egy velőt rázó sikollyal zavarta meg a poétikus jelenetet.

— Jaj a hajam! Vigyázzon.

A közönség rémülten nézett a színpadra. Szerencsére azonban **Deésy** idejekorán megállította a talicskát. A kis naiva halott-halványan feküdt még néhány percig a talicskában, de azután erőtt vett magán és nehezen bár, de mégis végig játszotta szerepét. Az egy felvonásos darab után még mindig rosszul volt Szohner Olga, de az orvos megnyugtatta, hogy balesetének semmi komolyabb következménye nem lesz.

* **Népszínmű** újdonság. **Miskolcon** nagy sikerrel mutatták be dr. **Serédi** Jenő, miskolci orvos és hírlapíró „**Csipekés Zsöfi**” című új népszínművét. A közönség és a sajtó egyhangú dicsérrel illetik **Serédi** darabját és annak kitűnő előadását.

* **Abrányiné** az operában. **Abrányi-Wein** Margit asszony, mint fővárosi tudósítónk jelenti, ismét visszatér az Opera kötelekébe s a tél folyamán már föl fog lépni.

* **Monstre**-hangverseny. A holnap, vasárnap délutáni hangverseny minden tekintetben fényesnek ígérkezik. A közreműködő óriási zene és énekkar, a kiváló gazdag műsor, a mai koncertet az idei hangverseny-szezon legkiemelkedőbb eredményévé avatja. — Legelőkelőbb zenei testületeinek: az **Oratórium** Egyet a **filharmonikusok** és a kitűnő **katonazenekar** egyesülnek ma délután a Fehér Kereszt szálloda nagytermében **Pazeller** Jakob katonai kar-vezénylete alatt, hogy a legnagyobb mesterek gyönyörű műveit pompás interpretációban részesítsék. A hangverseny műsora a következő:

1. „Fingals Höhle” (Hobriden) nyitány. Mendelssohntól.
2. A „Main Vaterland” című symphonikus költemény „Vysehrad” részlete. Smetanától.
3. A XIII. számú magyar rhapsodia. Liszt F.-tól.
4. „Peer Gynt” Orchester Suite. Grieg Edétől. a) Hajnali hangulat. b) Ases halála. c) Anitras tánc. d) Tanc a hegykirály csarnokában
5. Eji dal (Vegeykar- és zenekarra) Schumanntól.
6. „Walpurgisnacht”-ból A druidák órei és A pogány nép kara (vegeykar- és zenekarra) Mendelssohntól.

A két utolsó szám érdekességét növeli az **Oratorium** Egyet vegey karának közreműködése. Gyönyörű a műsor második száma is: **Smetana** szimfoniai költeménye, melynek megérthetőségét a következő kommentár segíti.

A dicsőteljes **Vysehrad** várának megpillantása a szerzőt a régen mult Lumir fenséges hangjaira emlékezteti. Szemei előtt feltűnik **Vysehrad** az ősi fényben, arannyal ékesített szentségeivel és a Premysli hercegek és királyok hadidicsőséggel telt büszke épületeivel. A vár udvaraiban a vitéz lovagok az ősi zene vidám hangjai mellett tódulnak az ünnepi versenyekhez; — itt sorakoznak a győzelmes harcokhoz, a nap sugaraiban ragyogó gazdag vértjeikkel a seregek; — a fenséges dicsőekektől és a lovagok győzelmi ujjongásaitól meg-

rendülnek **Vysehrad** falai. A magasztos fejedelmi lak régi dicsőségének gyönyörködésében elmélyedve, annak sülyedését is látja a szerző. A felszabadító szenvedély elkeseredett harcokban ledönti a hatalmas tornyokat, megsemmisíti a dicső szentségeket és a büszke fejedelmi csarnokokat. A magasztos énekek és dicsbimuszok helyett vad hadi láрма rendíti meg **Vysehrad** falait. A félelmetes rohamok lecsillapulnak. — **Vysehrad** néma, pusztá emlékköve maradt az elmúlt dicsőségnek; romjaiból mélabusan megcsendülnek Lumir dalkirály régen elmúlt énekeinek visszhangjai.

A hangverseny délután fél öt óraker kezdődik. **Helyárak:** I. hely 4 kor. II. hely 3 kor. Állóhely 2 kor. Karzat I. sor 2 kor., a többi 1 kor. Jegyek délig ifj. **Klein** Mór könyvkereskedésében válthatók.

* **Szívem**. A legszemlésebb bohózat, melyet ebben az évadban bemutattak, ma kerül színre először délután ugyanazzal a szereposztással, melyben az esti közönséget jó egynehányszor pompásan szórakoztatta.

* **Magyar ciklus Nagyváradon**. A **Szigligeti** Színház, felbuzdulva a **Vigszínház** hazafias tervén, szintén Magyar ciklust fog rendezni. Itt azonban a klasszikus magyar írók műveit, főleg **Szigligeti** és **Csiky** darabjait fogják felfrísteni.

* **Két klasszikus hangverseny**. Legközelebb két rendkívüli hangverseny lesz Aradon. Két világhírű művész, még pedig **Bluss** Pál kir. szász kamara- és kir. porosz udvari énekes és **Andricsek** Ferenc csász. és kir. kamara hegedűművész fog az aradi közönség előtt játszani. E két érdekfeszítő és klasszikus hangverseny iránt rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik, erre vall az a körülmény is, hogy nevezett két művész hallgatóit mindig bámolatba ejtette. Bővebb felvilágosítást nyújt ifj. **Klein** Mór könyvkereskedése.

* **Szoyer** Ilonkáról. Diadalmas vidéki körutján Kassa, Debrecen, Pécs után eljött **Szoyer** Ilonka Aradra is. November 21-től máig husz zsufolt ház előtt játszott és a közönséget mindenütt meghódította. A szenális művésznő ma este a 7 órai gyorsvonattal érkezett meg Aradra s a Fehér Keresztbe szállt. Vasárnap **Szoyer** Ilonka pihenni fog s hétfőn lép föl először az aradi színházban. A jövő hét szignaturája tehát az izzó levegőjű, forrongó, zsufolt házak lelkesedése, szóval a **Szoyer** láz lesz, mely mindenütt kitör és uralkodik, ahol **Szoyer** Ilonka föllép. De még van is az aradi színház érdekes vendégének minden rendkívüli kelleke, hogy a közönséget valóságos extázisba ojtse. Finom, decens, nagy stílu játéka, gyönyörű hangja, páratlanul remek énektudása együtt csodaszép alakjával, bájos megjelenésével, pazar toiletteivel és fiatalága hamvas varázsával a legkövetesebb művészi hatást és illuziót kelteik. **Szoyer** Ilonka három este, hétfőn, kedden és szerdán lép föl, de könnyű megjósolni, hogy akármennyivel megtoldja vendégjátékait, állandóan elfogják kapkodni az összes jegyeket.

* Az „**Alföld**” aradi szépirodalmi lapnak ma jelent meg 9-ik száma. Az érdekes és változatos tartalmu lap ismét bővelkedik aradi vonatkozásu cikkekkal és illusztrációkkal. Ebben a számban látható az új polgármester, **Institoris** Kálmán, továbbá **Nagy** Sándor dr., **Gonda** László a jubiláló színházi pénztárnok arcképe. A szépségrovatban is látjuk egy aradi szépség arcképet. A rendkívül olcsó és élvezetes lap **József** főherceg-ut 22. szám alatt rendelhető meg. Szerkeszti **Honisch** István.

* **Huszádik Század**. A dr. **Gratz** Gusztáv szerkesztésében megjelenő „**Huszádik Század**” második évfolyamának huszádik száma most hagyta el a sajtót. Tartalmából kiemeljük **Szládits** Károly dr.-nak a „**Vörös Talár**”-ról írt szellemes bírálatát, mely **Brioux** szenzációs darabját jogi szempontból méltatja. **Rácz** Gyula kimerítő és nagy alaposággal megírt tanulmányát, Anglia kereskedelmének hanyatlásáról és **Teller** Miksa dr. életrevaló új eszméket tartalmazó aktuális cikkét a vagyontalanok jogvédelmének reformjáról. A szemle, mely eddig majdnem kizárólag társadalomtudományi kérdésekkel foglalkozott, számos irodalmi és művészeti közleményt is vett fel jövő munka programjába a nélkül, hogy eredeti irányától s szellemétől eltért volna. Különben, mint tudományos folyóiratoknál ter-

mészetes, nem azonosítja magát egy politikai irány-nyal, hanem különböző törekvések képviselőinek nyújt teret. Az előfizetési ár egész évre 16 korona, félelre 8 korona. Előfizetési felhívásokat esetleg mutatványszámokat díjtalanul küldenek a kiadók, Policzer Zsigmond és fia, Kecskeméti-utca 1 szám.

Egyről-másról.

(Is life worth living? — A munkátlan munkások. — A Népszínház új igazgatója. — A laxenburgi kastély. — Lucza-napja.)

Az Aradi Közlöny számára írta:
Vay Sándor gróf.

Budapest, december 14.

Vége felé jár az esztendő. Valami bágyadt unalom nehezedik a kedélyekre, a mi rendes jelensége az esztendő végének. Mintha mindenki elfáradt volna, decemberben már a sok haszontalan reménykedésben. Ilyenkor egy kicsit ad acta teszi mindenki ezt a földiekkel játszó égi tüneményt — hogy ujult erővel kezdje Sylvester éjszakáján. Is life worth living? — vagyis érdemes-e az élet arra, hogy leéljük, kérdezzük ilyenkor sürűben, kivált, ha olyan csoportokat lát a szemünk, mint a minő volt a munkátlankok csoportja.

Megszokott kép a Sándor-utca kordonja, éljenzése Madarász Józsefnek, Pichlernek, meg a többi ellenzéki képviselőnek, de mégis rémesen hat most a sok sápadt, rongyos alak, a kikről szinte leri a vérvörös nyakkendő, a szocialisták jelvénye.

Már párbajoztak is a munkátlankok miatt. Csávolszky, a függetlenségi pártnak egykor oly hatalmas vezértérfia, és Ivánka Oszkár. Szerencsére nem történt baj. A Csávolszky pisztolya csütörtököt mondott. Ivánka pedig el sem süttötte a pisztolyát. Nagy szerencse volt ez, mert sok a gyűlékony anyag a levegőben s ha valami nem inyére történik az éhez, felséges népek, bizony, bizony nekik az egyre beszélt uraknak. És én ezt nem is csodálom. A tőke hatalmas fölláztatja a munkást, a ki nem is alamizsnát, csak munkát kér. Igaz, hogy százan, meg százan rossz helyen. Mert minek ö.önlének föl Budapestre, holott ott annyi már a munkátlan kéz. Otthon a falujokban, nagyobb városokban csak akadna dolog, aztán meg nem is olyan rideg a vidéki ember szíve. Kevesebb az igénye, a hol öt ember eszik, jut a hatodiknak is. Ilyen módu könyörület azonban a fővárosban nem gyakorolható, ahol méreg drága a lakástól kezdve minden. A hol a fűtés nagyobb rubrika talán még az élelemnél is. Itt csak az adhat, a kinek fölöslege van, s ezt a tőkének kell megkezdeni, vagy az államnak. A közlekedésügyi miniszter Hegedüs Sándor elől jár a jó példával, mert egész raját a munkásoknak alkalmazta csak nem régen is.

De azért zsufolva van a színház és hangversenyterem. A Népszínház bérletéért most Porzolt mellett Heltai is versenyez, ez a jeles író, aki mint ember is kedvence a művészi és írói köröknek.

Kihalt és szomorú lett a laxenburgi császári kastély, a honnan a héten költözött ki végre Rudolf trónörökös árvája, Erzsébet főhercegnő. Mint Windisch-Grätz herceg nejének nem dukál már neki udvartartás.

Sok vidám és szomorú emléke fűződik a Habsburgoknak Laxenburghoz. Kedvenc tartózkodási helye volt Lotharingi Ferencnek, Mária-Terézia férjének itt lelta halálát egy nagy tűzijáték alkalmával Sándor főherceg, Magyarország kedvelt palatinusa. Itt született Rudolf főherceg, itt leánya. A születési helytől most elbucuzott Erzsébet főhercegnő. A lakosság nagy óvációkkal bucsuzott el tőle s a helység fiatal leányai elhalmozták virággal a boldog menyasszony kocsiját.

Ezen a héten volt Lucza is, a babonák privilegiumos napja. Valamikor még az uri körökben is üztek mindenféle babonát ezen a napon s a vidéki színházak az ötvenes években is adták még Katona Józsefnek *Lucza-széke* című drámáját. Ezt a rémes darabot 1812. december 26-án adták először a régi Rundella-színházban és annyira tetszett, hogy jegyet alig lehetett előadásra kapni. Ma már az ilyen alkalmi darabok közül csak Raupachnak a *Molnár és gyermeke* kísért, a melyet minden halottak napján előadat Feld papa és a Nép zínház.

EGYESÜLETI ÉLET.

A munkások könyvtára.

— Ujabb adakozások. —

Arad, december 14.

A nyilvános népkönyvtárak intézménye még egészen új nálunk. Ezeknek szervezése most folyik, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi miniszter e kulturális célra nagyobb összeget vett föl a jövő évi költségvetésében. Ha ezen intézményt nálunk is országosan szervezni fogják, ez népünk nevelésére és művelődésére óriási hatást fog gyakorolni.

Ezt az áldásos és nagyfontosságú dolgot akarja megvalósítani az ipari munkával foglalkozók részére a Védegylet. Számít e nemes munkában a társadalom jó indulatu támogatása is, mely mindig jó akarattal volt a törekvő és hazafias munkásság iránt.

E biztató és bennünket felemelő jó indulatnak jelét látjuk a létesítendő könyvtárunk számára érkezett újabb adományokban. E könyvekkel együtt mintegy száz kötet gyűlt már össze.

Azon emberbarátok, kik a munkások könyvtára számára könyveket adományoztak, a következők:

Virágh Kálmán 30 kötet, Neidenbach Ödön 5 kötet, Kapy István és Vagács Agoston 4-4 kötetet, Takács Vida, Kabdebó István és Földes Miksa 2-2 kötetet, Mattuschek József pedig a Vasárnapi újság 1900. évi évfolyamát.

Tisztelettel felkérjük a nemesszivű emberbarátokat, hogy a szives könyvbeli adományait *Czobor* utó jegyzőhöz (Kölcsey-utca 2 sz.) küldjék.

A Védegylet elnöksége.

(*) A Kölcsey Egyesület választmánya e hó 16-án, hétfőn délután öt órakor az egyesület helyiségében (ereklje-muzeum) gyűlést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghívja a titkár.

(*) Az iparegyesület második vita-estélyje hétfőn, e hó 16-án este nyolc órakor tartja az aradi kereskedelmi és iparkamara termében. Ez alkalommal a *háziipar fejlesztése s a háziipari készítményei* kereskedelmi forgalomba hozatala, illetőleg ennek akadályai lesz a vita-estély tárgya. Felkéretnek az egyesületi tagok, különösen a helybeli kereskedők, hogy e vita-estélyen minél számosabban megjelenjen s tapasztalataik és javaslataik előadása által a kérdés tisztázásához járulni sziveskedjenek. Az elnökség.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület választmánya ez év november hó 8-án tartott rendes havi ülésén elhatározta, hogy az 1902. év január és február hónapokban az egyesületbe belépni kívánókat díjtalanul veszi föl. Felkéretnek ennelfogva mindazok, a kik ezen egyesület tagjai ohajtanak lenni, hogy e két hó leforgása alatt az egyesület pénztárosa, Kocsi Ferencnél (József főherceg-ut 1. sz.) jelentkezni sziveskedjenek. Az elnökség.

(*) A pécskai izr. nőegylet jótékonyága. Pécskai levelezőnk írja, hogy az ottani izr. nőegylet számos szegény tanulót látott el téli öltözékekkel. Az ünnepélyes kiosztáson megjelent az egyesület elnöke *Éliás* Adolfné és az egész választmány: *Éliás* Izidorné, *Éliás* Simonné, *Éliás* Salamonné, *Fränkl* Emilné, *Éliás* Mórné, *Iritz* Frigyesné és *Schreiber* Fülöpné urhölgyek. A gyermekek egyike megható sza-

vakkal köszönte meg a jótékonyaságot, mire az elnökő vála zolt buzdító szavakkal, végül pedig *Kellner* Vilmos tanító méltatta az egyesület jótékonyaságát.

(*) Az aradi könyvnyomdászok szakegyesülete által január 5-én tartandó álarcos-bál rendezése alkalmából felhivatnak a rendezőbizottsági tagok, hogy folyó évi december hó 15-én (vasárnap) délelőtt féltizenegy órakor saját egyleti helyiségben értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Az álarcos-bál rendezése részleteinek megbeszélése. 2. A belépti díjak összegének megállapítása. 3. A műsor végleges összeállítás. 4. Netáni indítványok. Az elnökség.

(*) A Jókodv asztaltársaság holnap, vasárnap délután öt órakor *Schreffert* József vendéglőjében rendkívüli értekezletet tart, mely alkalommal az egész évben gyűjtött összeget jótékonycélokra osztják.

(*) A „Rudolf” jótékonycélu asztaltársaság tisztelettel meghívja tagjait f. hó 15-én vasárnap délután 6 órakor az *Aulich* Lajos utca 20. szám alatt levő helyiségében tartandó rendkívüli értekezletre. Tárgy a f. hó 22-én tartandó segélykiosztás megbeszélése.

Az aradi

tüdővészellenes mozgalomhoz.

(Orvosaink figyelmébe.)

Arad, december 14.

Rousseau mondja egy politikai művének bevezető soraiban:

Minthogy sem király, sem törvényhozó nem vagyok, azt kérdezhetnék tőlem, hogy micsoda jogcímen írok kormányzati ügyekről. De én így válaszolok: Ha király vagy törvényhozó volnék, igenis, épen akkor nem írnék, hanem cselekedném, de így, hogy állásom nem nyújt alkalmat a cselekvésre, legalább írok róla.

Ezeket előrebocsájtva bátrabban merek laikus létemre néhány szót intézni az aradi orvosok köréből megalakult tüdővész-bizottsághoz.

Hiszem, hogy az aradi orvosok szívükön viselik a szenvedő emberiség ügyét s ha már hozzáfogtak, tényleg komoly szándékuk van a mozgalom megindítására. De minthogy a bizottságnak megalakulása után rengeteg sok dolga lesz, működési tervezetéhez szeretnék néhány megjegyzést fűzni. Vegyék szivesen doktor urak, mert a laikusban is van valami, a mi a szakértelmet legalább némileg pótolja: a fokozott jóakarát, az őszinte buzgalom.

Tüdővész szanatóriumot egyhamar nem csinálhatunk. Teméntelen pénz kell ahhoz, az nem gyűlik össze egyhamar. A bizottság működése tehát nem is szoritkozhatik csupán ez intézet létesítésére. Mig annak ideje elkövetkezik, nagyon sokat tehetnének orvosaink a tüdővész ellen s a veszélyeztetett emberiség érdekében.

Minden orvos tudja, hogy a közönség rendkívül tátékozatlan az egészségügy terén; sokkal több babonát és kuruzslószert ismer és akceptál, mint alapos elvet és hasznos orvosságot. S különösen áll ez azokra a néprétegekre, melyek közt a tüdővész a legnagyobb pusztítást viszi véghez.

A közönség oktatása legyen ennek a bizottságnak legelső feladata. Hirdessék, tanítsák mindenféle orvosaink, hogy mikép kerülhetjük el a tüdővést és mivel segíthetünk a betegeknek? Tanítsa erre népszerű felolvasások, különösen szabad előadások által. Minél több világgossággal, mennél kevesebb latin kifejezéssel és terminus technikussal.

Az ilyen előadásokat nem a jelenlevő orvosok számára kell tartani, hogy az előadó előttük csillogtassa tudományát, hanem a közönség számára és lehetőleg mindig a közönség legkevésbé intelligens részéhez kell alkalmazkodni. Annak pedig nem kell a szak-

szerűség, hanem a tiszta, érhető előadás, a praktikus és könnyen fölfogható utasítás. A hatást mindig csökkenti az, ha az orvos a leghiresebb szakmunkákból szerzett készülségét fitogtatja, ellenben mindig fokozza az, ha kedélyesen társalgó modorban, konkrét esetekkel, tapasztalatokkal mennél jobban fűszerezve tudja ismereteit szétszórni. Nehéz dolog a tudományos tárgy népszerű előadása, de annál hálásabb. Mert ha nem így tesznek, minden szavuk a pusztában hangzik el s minden betűjük kárba veszett fáradság.

Hogy mit és miről kell a nép előtt beszélni, azt jobban tudják az orvosok, de erről is meg lehet hallgatni egy laikus véleményét.

Itt van egy csomó tétel:

Honnan ered a tüdővész, mi okozta, hogyan történik a fertőzés? Hogyan kell tőle óvakodni?

A hajlandóság, az öröklés, a tüdővész fajtái és lefolyásai. A hajlandóságnak külső jelei és a betegen észlehető szimptomák. Hogyan viselkedjük az, akinek a fertőzésre hajlandósága van?

Hogyan kezeljük a beteget a tüdővész egyes stádiumaiban, miként akadályozzuk meg a továbbfertőzést?

E tételek kiegészítése, szaporítása és csoportosítása az orvosok dolga.

A témák összeállításánál különös figyelemmel voltunk arra a körülményre, hogy a baj leginkább a szegény embereket éri s mint-hogy csak legkisebb százalékuk kerül kórházba (a szanatórium pedig nemcsak a vidéken, hanem még a fővárosban is a jövő zenéje), a tovább fertőzés többnyire a beteg helytelen kezelése miatt történik.

S van az aradi orvosokban annyi ügyesség, hogy e témákat egyéb érdekes adatokkal is fűszerezzék; pl. közbe-közbe megemlíthető a tüdővészben elhalt számos nagyság, ismertethető betegségek lefolyása, sőt felette érdekes volna a tüdővész gyógyításának története is.

De hátra van még egy fontos tanács.

Hol és mikor tartsák az orvosok ezeket az előadásokat?

Akármikor, akárhol.

Nem föltétlenül szükséges ám, hogy külön felolvasó estélyeket, előadásokat rendezzenek. Ott van a *Szabad Lyceum*, a Kölcsey-Egyesület. Ha ezeknek a zsurjain beszélhet az ügyvéd, beszélhet a tanár, hát miért ne jusson szóhoz az orvos is, mikor az ő szavai kétségkívül nagyon érdeklik a közönséget?!

Ott van a Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye, mely vasárnapként tart előadásokat. Egy monologgal kevesebbet mondanának, s a közönség meghallgathatná egy orvos tanulságos, hasznos előadását is.

Szóval, az orvosoknak jó volna minden eszközt, minden módot és alkalmat fölhasználni, hogy legnagyobb ellenségünkkel, a tüdővésszel megismertessék a közönséget. F. M.

MULATSÁGOK.

(=) Református bál. Az idei farsang legnagyobb báljára lázasan készülődik a nagyszámú rendezőség, melynek tagjait mai lapunkban közöltük. A női énekkar tagjait arra kéri a rendezők, hogy holnap, *vasárnap* délelőtt fél 11 órakor az énekpróbán pontosan szíveskedjenek megjelenni.

(=) Hangverseny Pécskán. A pécskai izr. nő-egylet jövő évi január hó 11-én a Pécskavárosához címzett szálló nagy termében jótékony célú táncestélyt rendez, amelyet csinosan összeállított műsoru hangverseny fog megelőzni, *Faragó Ruzsó* hírlapíró kollegánk ez alkalomra monologot írt, amelyet *Iritz Ella* kisasszony szaval el, *Felhő Rózsi* és *Rubos Arpád*

az aradi színház tagjai páros jelenetet adnak elő és *Dienzl* Oszkarnak az aradi színház karmesterének zongorakiséréte mellett kuplékat énekelnek. A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Belépő díj személyenként 2 korona, családjegy 4 korona.

(=) Tombola a szegénytanulók bálján. Az aradi szegény tanulók segélyező egyesület vezetői a fáradhatatlan elnök, özv. *Hauser* Károlyné ezredesnével az élén, 1902 február 9-én tombolával egybekötött érdekes estélyt rendeznek. Az estély sikere érdekében már megkezdődtek az előkészületek. A tombola-tárgyakat a mai naptól kezdve *Simon* Karolin, a polg. leányiskola igazgatója veszi át. Az elnökség kéri a gyermekbarátokat, hogy tombola-tárgyaikat a polgári leányiskolába legyenek szívesek elküldeni.

(=) Az idők jele. Nagyon jellemző kis hírt kapunk Kolozsvárról. Itt a bálók szezonja s innen-onnan meg kellene már tartani a jogász-bált is, ezt a heteghétszagra szóló kolozsvári mulatságot. Most hát összeakarják hozni a rendezőbizottságot, csak hogy itt egy nagy bökkenő akad. Nem kapnak ugyanis elnököt. Mert nemcsak a háborúra, hanem a bálra — különösen az olyan bálra, mint a jogászoké is — áll a Montecuccoli híres mondása s ezért egy jogászbál elnökségének elvállalása nem kis gondot ad az embernek. Sokan felajánlották ezt a diszes tisztséget a tehetősebb magnás fiúknak, de mindegyik kivonta magát alóla — s nem is sokat titkolták, hogy miért. Az volt mindegyiknek a refrénje: nincs pénz, nincs pénz! Hiszen tavaly is valami ezerkétszáz koronára rugtak az elnök költségei. Természetesen most már a készülődések megakadtak, s nem lehetetlen, hogy pár nap múlva valamelyik lap apró hirdetéseinél „Kereslet” rovatában egy ilyen felírásu kövérbotús hirdetést fogunk olvashatni: „Elnök kerestetik...”

Kitchener haldoklik.

(Segítség az angoloknak.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 14.

Egy rövid távirat egész világot érdeklő hírt röpit a szélrózsa minden irányába. *Kitchener* lord, a burok kegyetlen hóhéra súlyosan megbetegedett, úgy, hogy *kénytelen lemondani a délafrikai hadsereg főparancsnokságáról*.

Az orvosok véleménye szerint a betegség oly súlyos, hogy *Kitchener napjai meg vannak számlálva*.

Mikor az ember ezt a hírt olvassa, nem kell, hogy babonás legyen, csak egy kissé valóságos és akkor szentül meg van győződve, hogy ez a betegség isten uja.

Az a sok átok, amely *Kitchener* barbár kegyetlenségeiért érte, ugylátszik megfogant s az angol *Haynau* csak rövid ideig fog áldatlan működésében gyönyörködhetni.

A burok ügye különben elég jó! áll s hogy az angolok ismét zavarban vannak, azt legjobban bizonyítja az a hír, hogy *Uj-Zéland* miniszterelnöke táviratilag ezer embert ajánlott fel az angol hadügyminiszternek a délafrikai háború céljaira. A miniszterelnök egy nyilvános gyűlésen azt mondta, hogy a gyarmatok ma épp úgy készek segítségére lenni az anyaországnak, mint a háború kezdetén.

A hadügyminiszterium közlése Krutzingernak július 13-án kelt proklamációját, a melyet november 8-én a cergriveri kerületben egy farmer ajtaján kiszögezve találtak. Krutzinger ebben a proklamációban közlése, hogy mivel egyes fokföldi kerületeknek 1899. november havában kihirdetett anektálása még érvényben van, e kerületek lakosainak nem szabad élelmiszereket és lovakat szállítani az angoloknak, vagy az angolokat tájékoztatni a bur csapatok mozdulatairól.

A proklamáció szerint mindazokat, kik ez

ellen vétének, vagyonuk elkobzásával és a tiszték döntése szerint igen szigorú büntetésekkel fogják sújtani. Mindazokat a kaffereket, a kikre rábizonyul, hogy az angoloknak hirt adtak a burokról, haditörvényszék elé állítják és agyonlövik.

Kitchener betegsége vonatkozólag késő éjjel azt az értesítést kapjuk, hogy az angol hadvezér betegsége egyre rosszabbodik. Azt hiszik, hogy *Kitchener összeesküvés áldozata*.

Két petíció.

(Vizsgálatok a margittai és szepesszombati mandátumok ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 14.

A margittai és szepesszombati mandátumok ellen beadott petíciók tárgyalását ma folytatták a Kurián. Az előbbiben tudvalevőleg a képviselővé választott *Orley* Kálmán szabad-elpárti és volt ellenfele, a Kossuth párti *Szathmári* Mór állottak szemközt. A kérvényezők két megbízottja: *Erbss* Samu dr. és *Aigner* Adolf dr. közül ma ez utóbbi reflektált a védő tegnapi beszédére. A védő megbotránkozva említette, hogy mily sok tanut je entettek be; de mit tehetnek ők arról, hogy oly sok tanu van az *Orley* vesztegetéseire. *Orley* ominózus levelét fenomenális művészettel értelmezte *Várady* dr. védő, ám ezt nem veheti figyelembe magának *Orley*nek a nyilatkozata után, melyet annak idején egy nagyváradi lap tett, kijelentve, hogy a levelet „kortesfogás”-ból dobta el. Hivatkozik e pontnál tanukép *Dienes* Mártonra, az Egyetértés szerkesztőjére és *Sas* Ede nagyváradi szerkesztőre. Egészben véve pedig az egyes községekben még 242 tanut kér kihallgatni.

A szepes-szombati mandátumot illetőleg *Vavrik* elnök, két napi tárgyalás után, ma délben hirdette ki a határozatot. A Kuria ugy a kérvény, mint az ellenkérvényre elrendelte a vizsgálatot. A megválasztott képviselő *Nosz* Gyula dr.

A tárgyalás lefolyása a következő volt:

A szepes-szombati mandátum.

A kir. kuria II. választási tanácsa határozatát, *Nosz* Gyula dr. szepes-szombati orsz. képviselő mandátuma ellen beadott petícióra vonatkozólag, ma déli 12 órakor hirdette ki *Vavrik* Béla tanácselnök.

A kuria a bizonyítási eljárást elrendelendőnek találta ugy a kérvény, mint az ellenkérvény alapján. A kérvény alapján azért, mert az abban felhozottak szerint, *Nosz* megválasztása érdekében olyan dolgokat követett el, amelyek bebizonyodása a választás érvénytelenítését vonná maga után; eltekintve továbbá *Nosznak* a választás befolyásolásától, 133 olyan szavazatot hoz fel a kérvény, amely a kérelem alapján semmiséknek volna nyilvánítandó.

Elrendelendő a bizonyítási eljárás az ellenkérvény alapján is, mert abban 227 olyan szavazatot sorolnak fel a kérvényezők, amelyek esetleg *Kullmann* szavazataiból levonandók volnának.

A vizsgálat teljesítésével a kuria a *kassai* kir. táblát bizza meg.

A margittai választás.

A margittai választás érvénytelenítése végett beadott petíció tárgyalását ma folytatta a kir. kuria I. választási tanácsa.

Aigner Adolf, a kérvényezők meghatalmazottja, válaszolt a választásvédőnek. Kifejti, hogy az ellátási és fuvar költségek túllépik a törvényszabta határt. Négy korona fejenként nagyon sok azoknak a szegény emeereknek, a kik 30—40 krajcár napszámért dolgoznak. —

Tagadja, hogy a törvény érvénytelenségi tény beigazolását követeli a kérvényben, mert ez a bizonyítás dolga. A törvény rendelkezése különben e tekintetben nagyon hiányos, mert gyakorlatilag kivihetetlen. Egyébiránt a petíció érvénytelenségi tény gyanánt állítja, hogy *Örley* összes választóit megaláztatta. Nagy tévedés, hogy *Örley* levelének felhasználása erkölcsstelen dolog volt. Közérdekű perben etikai kötelesség minden kínálózó bizonyíték felhasználása. Fölolvassa ezután a *Nagyvárad* című lapnak egyik interviuját, melyben *Örley* kijelenti, hogy e levél tőle csak kortesfogás volt. Ma pedig egészen másképp magyarázza levelét. Két ellentmondó állítás forog itt fenn, tehát egy sem érdemel hitelt. Ujból kéri a bizonyítás elrendelését.

Várad Zsigmond dr. választásvédő ismételve tagadja az *Örley* leveléből levont következtetéseket, mert vesztegetésről a levélben szó sincs. A *Nagyvárad* interviujára megjegyzi, hogy *Örley* sohasem állította, hogy a levél csupán kortesfogás volt részéről.

Ezután védelmére kel a kuriai bíraskodásról szóló törvénynek, mely finom distinkcióiban határozottan megköveteli érvénytelenségi tények felsorolását. Ilyen tény a petícióban csak egy volt, az: hogy *Örley* nem választó. Ezt pedig közokirattal megcáfolta. Ujból kéri a petíció elutasítását.

Ezután a kuria tanácskozássra vonult vissza.

A kuria elrendelte a bizonyítási eljárást és annak tekintetében a nagyváradit táblát biztatta meg.

TANUGY.

(—) **Tanári kinevezések.** Mint illetékes forrásból értesülünk, a középiskolai tanárok körében még e hó folyamán történnek újabb kinevezések. Az iskolai üresedéseket ugyanis már legközelebb betöltik, a minthogy — mint ismeres — a hivatalos közlöny novemberi száma közölte az előléptetéseket. Együttal azt is jelezhetjük, hogy a polgári iskolai tanárok körében nagyobb számú kinevezések várhatók. Legközelebb 41 polgári iskolai segédtanárt fog a közoktatásügyi miniszter rendes tanárrá kinevezni.

(—) **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Schuster Jozefin zernesti* és özv. *Millunovné Abonyi Malvin* ulmai állami kisdóvönöket kölcsönösen áthelyezte.

(—) **Az aradi tanítóképző palotája.** A napokban említettük, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter tárcájának ideai költségvetésében nagyobb összeget vett föl az aradi állami tanítóképző intézet palotájának fölépítésére. S ebben az évben szerencsés volt az intézet: a pénzügyminiszter nem törölte ki a büdzséből, mint azt eddig több évben egymás után tette. Most már teljesen megérett a terv és *Wlassics* miniszter elrendelte, hogy a palota építését már a tavasz elején kezdjék meg, egyben felszólította a várost, hogy ígéretéhez képest jelöljön ki e célra egy telket. A jövő hónapban tartandó törvényhatósági közgyűlés fogja a telket kijelölni s mint értesülünk, az *Ujtélepen* szemelték ki a fölépítendő palota helyét. Mint-hogy ma az intézet, interná ussal lévén egybekötve, úgy is nagy helyet foglal el, azonkívül nagyobb telekre van szükség a gazdasági kert céljaira, a belvárosban ez rendkívül sokba kerülne. Az *Ujtelep* kissé távol esik ugyan, a mi sem a tanítóképzőre, sem annak gyakorló iskolájára nem lehet jó hatással, de ez a távolság nem lesz örökös. Az *Ujtelep* a legszebb jövővel bíró városrészek közé tartozik s közlekedési viszonyainak javulása is közelebb fogja hozni az intézetet a belvárosához.

(—) **Tanfolyam hibás beszédük számára.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése értelmében a siketnémák váci kir. orsz. intézetében a gyógy-pedagógiai tanárképzővel kapcsolatban, a dadogók és egyéb beszédhibákban szenvedők számára a jövő 1902. év január 3-án beszédgyógyító tanfolyam nyílik. E tanfolyam öt esetleg hat hónapig tart. Felvételt

nyerhetnek rá mindkét nembeli hibás beszédű növendékek. Tandíj a tanfolyam egész tartamára 60 korona. Szegényebb sorsu hibás beszédűek csak felét fizetik, teljes vagyontalanság igazolása esetén pedig tandíjmentességben részesülnek. Vidéki hibás beszédűek gimnáziumi vagy polg. leány-iskolai tanulmányaikat Vácon folytathatják. Felvétel végett jelentkezni kívánók személyesen vagy levélben forduljanak *Barbély Sándor* intézeti igazgatóhoz.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, december 14.

A kávéházak fényes tündérlakka mögött, a hol a fekete kavé és a thea kellemes gőze párolog, a színházban, a hol a fekete kabátos urak és selyem bluzos hölgyek ülnek, csak arról folyik a beszéd, hogy nagyon rossz napokat élünk. Sőt erről panaszkodnak azok az apák is, a kik a büffében szomorúan iszszák a vörös bort és hosszú sóhajtásokkal fujják tova a Tiszaszivar füstjét, míg leányaik a tündéri fényű bálteremben vigan táncolnak.

Ezeket tapasztalva, beláthatjuk, hogy a szegénység immár csakugyan ijesztően nagy.

De vajjon mit szól az, a ki egész családjával együtt jóllaknék annyi pénzből, a mennyibe egy gavallér hétköznap uzsonnája kerül? Mit szóljon az, a ki egész nap nem tud megkeresni annyit, amennyit más elszivarozik? Mit szóljon, a ki egész családját felöltöztetné ócska ruhával, ha egy pár báli cipő árát megkerithetné és még sem jut hozzá? Es a ki egy egész télre elvethetne minden gondot, ha annyi pénzhez jutna, a mennyibe egy báli öltözet kerül.

Könnyű annak, a ki testi szükség nélkül, kényelemben konstatálja, hogy kevesebbet költöhet szórakozásaira, mint ezelőtt; az még nem ismeri a nyomorúságot.

Hanem hideg szobában, a hol egy asszony rongyokba burkolva zokog, mert éhes gyermekei hiába kéri a kenyeret, ott látható az igazi nyomorúság képe.

S ilyenkor, tél idején, mikor a létfenntartás a munkahiány és a megnövekedett szükségletek által ezerszer hatalmasabban lép föl, elmulaszthatatlan kötelessége a társadalomnak, hogy a nyomor terjedését megakadályozza, föltartóztassa.

Adjunk kenyeret a szegények kezébe!

Ha Isten minékünk többet adott, mint ama szerencsétleneknek, semmivel sem hálálhatjuk meg jobban, mint azzal, hogy nekik is juttatunk a mienkből!

A mai napon két gyűjtőívet kaptunk vissza: *Schwarz Adolf* 10 korona 20 fillért, *Klein Miksa* 3 korona 90 fillért gyűjtött. Azonkívül 3 koronát küldött egy huszár és 2 koronát K. F.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
<i>Schwarz Adolf</i> gyűjtése	10.20
<i>Klein Miksa</i> gyűjtése	3.90
Egy huszár	3.—
K. F.	2.—
Ma gyűjtésünk eredménye	19.10
Hozzáadva a tegnapi kimutatott	1666.80
Eddigi összes gyűjtésünk	1685.90

Az adományokat a *kiadóhivatal* címére kérjük küldeni.

Gyűjtőívvvel mindenkinek, a ki hozzánkfordul, szívesen szolgálunk.

Kérjük a szíves adakozókat, hogy ha valakinek az adománya véletlenül kimaradt volna a kimutatásból, szíveskedjenek bennünket erre figyelmeztetni.

Lapunk tegnapi számának kimutatása egy sajtóhiba miatt tévesnek látszik. A száz korona különbözet onnan eredt, hogy a keddi összeget 1517 korona helyett 1617-nek szedtük, így hát a végösszeg mégis helyes volt.

Schwarz Adolf gyűjtése. Schwarz Adolf, Hajnalka, Pless Alfréd, Spitzer Jakab, Brüll Vilmos (Brünn), Mayer János fodrász, Koch Sándor, Reiner Aranka, Alföldi 1—1 kor., N. N., N. N., Allershand Ida 40—40 fillér. Összesen 10 korona 20 fillér.

Klein Miksa gyűjtése Némethy Anna 1 kor., Leichter Aipót 50 fillér, N. N. 40 fillér, Sz. 30 fillér, Klein Samu, Ladanyi László, N. N., N. N., Westmann, Klein Miksa, Lichtig Oszkár, P. N. N. 20—20 fillér, Összesen 3 kor. 90 fillér.

Tenner Lajos jubileuma.

(Az ünnepély programja.)

Arad, december 14.

Nem közönséges arányokat ölt az a jubileumi ünnepség, melylyel *Tenner Lajos* t. a közuti vaspálya igazgatóját társulata, a betegségyelő pénztár barátainak széles köre hoinap ünnepelni készül.

Az ünnepség nagy aránya fényesen dokumentálja, hogy *Tenner Lajos* 25 éves igazgatói működése alatt, nemcsak társulatának vált díszére, hanem annak is, hogy városunk humánus és egyéb közérdekében kiváló munkásságot teljesített, és hogy ezen munkásságával nemcsak egyes körök, hanem az egész város elismerését és nagyrabecsülését kinyerte.

Felemelő tudat az, hogy egy negyedévszázad hosszú ideje alatt a közismerés mindenkor kíséri az embert. *Tenner* igazgató ezzel a lélekemelő tudattal fogadhatja az üdvözlők nagy számának szerencsekívánatait. Munkaerejének teljében, ambíciójának teljes bevében ünnepli a jubiláló hivataloskodásának 25 ik évfordulóját és az ünnepély ennél a tetters férfinál nemcsak jutalom, hanem serkentés a további eredményes és áldásos működésére.

Az üdvözlők első sorában fog állani a közuti vaspálya igazgatósága és felügyelőbizottsága, melynek nevében *Müle* Lajos dr. fogja az ünnepelet üdvözölni és az emlékjándékot átadni. Helyet kérnek az üdvözlők sorában a lóvasut és téglagyár tisztikara és alkalmazottjai, kik az odaadó, szigorú, de jóakaro, erélyes, de áldottszívű főnöküket látják az ünnepeletben. Ők is emléktárgyat nyújtanak neki tiszteletük, ragaszkodásuk és nagyrabecsülésük jeléül.

Ott lesz továbbá a kerületi betegségyelő pénztár igazgatósága, bizottságai orvosi és tisztviselő kara, kiknek nevében *Wappl* Viktor al-elnök üdvözli az ünnepeletben nagyérdemű elnöküket. Ők is emléktárgyat nyújtanak át, jelezve ezzel azt, hogy a közjótékony-ság terén szerzett érdemek iránt ők mindannyian, mint az elnök áldásos tevékenységének közvetlen szemlélői és munkatársai mennyire tudják méltányolni elnökük nemes és őszintelen működését.

Ott lesz végül barátainak és tisztelőinek nagy száma. A szép ünnepély befejezését nagy-szabásu banket fogja képezni, mely a Fehér kereszt téli kertjében este 8 órakor lesz, melyre eddig is száznál többen jelentkeztek.

Ez Tenner Lajos jubileumának programja, mely minden részletében méltó az ünnepeit férfiú érdemeihez. Mi részünkről csatlakozunk ez uton is a gratulációs sorához, adja az ég, hogy ez a derék férfiú még soká működhesék intézetének és a város érdekében.

A polgármester-választás februárban.

(Ki lesz Arad főjegyzője?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 14.

A polgármester-választással fölkorbaesolt hullámok lecsendesedtek már teljesen. Itt-ott egy reminiscencia feleleveníti még az izgalmas napok emlékét, de a város társadalmá napirendre tért már az események felett, s minden körben, még az egykori ellentáborban is jóleső megnyugvással látják a díszes polgármesteri székben *Institoris Kálmán*t.

A lefolyt küzdelem másik nevezetes szereplője *Varjassy Lajos* gazdasági tanácsos buzgalommal dolgozik régi hivatalában, ahol napközben gyakran fölkeresik a város fiatalabb tisztviselői, hogy a februárban bekövetkező városi tisztújítás ügyében egyet-mást megtudjanak tőle.

Mert a restauráció esélyeit *Varjassy Lajos* jövődő magatartása jelentékenyen befolyásolhatja.

A főjegyzői állás például már előre egyhangulag betöltöttnek lenne mondható, ha *Varjassy* ez állásra reflektálna. Ami egyúttal a megüresedő állások egész sorozatát vonná maga után.

Lapunk egyik munkatársa fölkereste a mai nap folyamán *Varjassy Lajos*t, kérdést intézvén hozzá a februári restauráció ügyében. A volt polgármester-jelölt ez alkalommal a következő nyilatkozatot tette:

— A polgármesteri székre történt pályázatomban jogos aspirációnak tekintetem, mert egy megüresedett állásról volt szó. Most azonban, hogy a választást, a törvényeknek megfelelőleg csak az általános tisztújítás követeli meg, sem jogosnak, sem helyesnek nem találnám a betöltött polgármesteri szék után való törekvést.

— Pályázna-e tanácsos ur, kérdezte munkatársunk, ha erre felszólítást kapna?

— Nem, semmi körülmények között sem pályázom, jöjjön a felszólítás bárhonnét.

Ezután a főjegyzői állás betöltésére fordult a beszélgetés. *Varjassy Lajos* erre vonatkozólag is határozott nyilatkozatot tett, kijelentvén, hogy a főjegyzői állásra sem aspirál, hanem megmarad továbbra is gazdasági tanácsosnak.

Varjassy Lajos főntebb tett nyilatkozatai a nyilvánosságnak vannak szánva, s amíg széles körben örvendetesen fogják tudomásul venni, hogy a polgármester-választás egyhangú lesz februárban, addig bizonyára sokakban sajnálkozást kelt az az a másik körülmény, hogy az új érásban nem *Varjassy Lajos* kezében lesz Arad város főjegyzői tolla.

HIREK.

Konkurrencia az ujévi ajándékokkal.

— Az aradi fűszerkereskedők figyelmébe. —

Arad, december 14.

Régtől fogva járja az a divat, hogy újév napján a fűszerkereskedők ajándékokkal kedveskednek állandó vevőiknek. S így most, hogy újévhez közeledünk, már előre is gondot okoz a kereskedőknek, hogy miként futja majd az a sok ajándék, a mivel vevői, megörvendeztesse?

Mert ha rossz az esztendő, a kereskedőnek sem lehet jó dolga. Sőt nagyon is megérzi a nehéz idők nyomását s a legjobb üzletek is örülnek, ha épen fönttarthatják magukat.

— Hát ha ez idén nem küldenék ajándékot? ...

Bizonyára sok fűszeresnek támadt már ez az ötlete. De mikor oly igen nehéz ezt elhatározni! Nem szabad a kereskedőnek visszavonulnia, mert majd küld a — konkurrensé... És a vevő odamegy ezután, a hol újévkor nem követtek el ily figyelmetlen mulasztást. A szegény kereskedő még inkább azon gondolkozik, hogyan küldhetne többet, mint tavaly? És vigyázni kell különösen arra, hogy ha márküld, hát kevesebbet ne küldjön, mint a másik boltos, — mert elmarad a konkurrenciában.

Tisztelt kereskedő uraim, volna egy indítványunk: ne küldjenek ez idén senkinek se újévi ajándékot!

Nagyon ócska divat ez; más városokban már régen elhagyták. Ideje volna, hogy nálunk is lomtárba vessük ezt az e avult és helytelen szokást, a mely méltatlanul megterheli a kereskedőket.

A ki egész éven át pontos és jó kiszolgálásban részesíti vevőit, annak újévkor nem kell ajándékot is adni. A ki pedig elhanyagolja vevőit, újévi ajándékokkal úgy sem kárpótolhatja őket.

Aljanak össze az aradi fűszerkereskedők és mondják ki, hogy a rendkívül költséges újévi ajándékokat megszüntetik, hanem e helyett mindegyik bizonyos összeget ad az ingyemenyérre, vagy más jótékony célra. S igen szép adománnyal segíthetné a szegényeket minden kereskedő, aki eddigi újévi költségeinek csak negyedrészt is adja.

Ezzel nagy megtakarítást eszközöl, valódi jótékonyt gyakorol és végét veti egy ósdi szokásnak, amely eddig még az újévi ajándékok körül is kellemetlen konkurrenciát teremtett a kereskedők közt.

Higyjék meg, hogy a vevőközönség igen szívesen fogadja ezt az újítást.

— **Erzsébet főhercegnő — a nagyatyjának.** Erzsébet főhercegnő kedves ajándékokkal járul nagyatyjához, a királyhoz karácsonykor. *Koppay* magyar festővel, aki Bécs leghiresebb portait-festője, lefestette magát, még pedig abban a ruhában, a melyben *Windischgrätz* herceggel való eljegyzése alkalmával volt. A főhercegnő arcképét a királynak szánta karácsonyi ajándéknak.

— **A londoni koronázás.** Most már véglegesen meg van állapítva a londoni koronázás programja. Az ünnep júniusban lesz, egyrészt azért, mert ugyancsak júniusban koronázták meg *Viktoria* királynőt is, másrészt pedig azért, mert azok a leghosszabb napok. A koronázási körmenet 14 mértföldnyi uton fog elvonulni, hogy az egész lakosság üdvözölhesse a királyi párt.

— **Az új polgármester és a tanács.** *Institoris Kálmán*, az új polgármester ma elnökkölt első ízben a tanács rendes ülésén. Ez alkalom-

ból kifolyólag meleg szavakkal üdvözölte a tanácsot és kérte annak tagjait, hogy támogassák jóakarattal munkájában őt is, mint elődjét. A tanács nevében *Varjassy Lajos* válaszolt a polgármesternek, biztosítva őt, hogy a tanács ragaszkodással viseltetik új fejéhez.

— **A rigyicei választás.** Rigyicén, mint telegrafálják, *Plósz Sándor* igazságügyi minisztert ma óriási többséggel képviselővé választották. A néppárti jelölt visszalépett, *Plósz* miniszter pedig 1401 szavazatot kapott *Lányi Márton* függetlenségi jelölt 524 szavazata ellenében. *Lányi Aradon* is ismerős ember, amennyiben évekket ezelőtt az aradmegyei takarékpénztár titkárja volt.

— **Uralkodók emléksorai.** Egyik londoni lap írja, hogy a görög királynénak van egy érdekes albuma, melybe Európának csaknem összes uralkodói irtak emléksorokat. Nagyon érdekesek a különféle kérdésekre adott feleletek. A többek közt a svéd király arra a kérdésre, hogy: *Micsoda fogalma van a szerencsétlenségről?* következőképpen felelt: „Szűk cipő és tyukszem, melyre rálépett egy erős láb.“ *VII. Edeárd* angol király arra a kérdésre, hogy: *Ki haragszik leginkább?* azt válaszolta: „A ki esernyője hegyével rám mutat és elkiáltja magát: Itt van ő!“ *Ferencz József* királyunk véleménye szerint: „Az a legkiálthatatlanabb személy a világon, a ki találkozás alkalmával fölkiált: Ah! Istenem! hogy megöregedtem!“ Az orosz cárné nyilatkozata következő: „Legkiálthatatlanabb az az asszony, a ki a saját gyermekét legegészségesebbeknek tartja, a másokéiról az a véleménye, hogy nagyon okosak, de rettenetesen gyöngék.“ Érdekes a görög király felelete is arra a kérdésre, hogy: *Mi a fogalma a boldogságról?* „Hogy mindig legyen egy sovereynem, korona nélkül!“

— **Egan Ede utóda.** Budapestről táviratozzák, hogy a földművelésügyi miniszter *Egan Ede* utódjául a felvidéki kirendeltség vezetőjévé *Kazy József* kir. kamarás. miniszteri osztálytanácsost nevezte ki.

— **A magyar-igeni mandátum.** Dr. *Werner Gyula* országgyűlési képviselő, kinek mandátumát azon a címen, hogy sehol sincs felvéve a választók névsorába s így nem is választható, megtámadták — mint értesülünk — a jövő hét folyamán lemond mandátumáról. *Werner* a kerületben újra fogják jelölni, mert a jövő esztendői választók közé már föl van véve és az új választás már a jövő évben lesz.

— **Új magyar nemes.** Ő felsége a király *Babocsay Károly* ezredesnek, az I. sz. csendőr kerület parancsnokának, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet a „kerekréti“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Jön a Jézuska!** A gyermekszobák szöskefejű angyalkái izgatottan töltik mostanában a napjait. A csintalankodás elült, olyan csend veszi körül őket, amelyet ritkán tapasztalnak a szobák, ahol olykor fenekestül fel van minden forgatva. Ha pedig meglepedkeznek magárdl valamelyik, elég neki három szó, az lehüti gyermekes, pajkos vérért:

— Jön a Jézuska!

Avagy:

— Enyje baba, ha ezt a Jézuska látná!

A Jézuska jóra tanít, az megváltoztatja őket, de azért készen vannak a sarczolással s a jóra való ígértetés mellett ki is mondják rögtön

— De ha jó leszek, ugy-e hoz akkor a Jézuska hajas babát?

— Nekem lovat, — tódítja a Gyurka.

— Nekem ólomkatonát, — mondja a harmadik.

Hamarosan térnek nyugovóra is; karácsony havában ezerszerre több ima száll föl a menybéli hatalmassághoz, mint máskor. Igaz ugyan, hogy van ebben némi önzés, amennyiben a pajkoskodó kedves apróságok arra számítanak, hogy ez a rendes viselkedés bőséges kárpótlással jár majd, ki venné azt tőlük zokon?

Avagy nem tesz úgy az emberiség nagy része is, hogy csak akkor tér önmagába, amikor veszedelem környezi, ha foszladozik a reménye, elveszti bizalmát az emberekben s a föld feletti oltalmára szorul?

Hiszen itt nagyobb az önzés s nem olyan ártatlanul tiszta, mint az apróságok szívében. De hát a kicsiké kis dolgokat kívánnak amugy is, a felnőttek már nem elégszenek meg azokkal, ami az ő szívüket kielégíti. A mi önzésünknek oh milyen magas ára van olykor! Sokszor egy élet nyugalma, boldogsága s hiába sóvárgunk utána karácsony havában. Jézuska nem hallgatja meg imánkat. Talán nem tudunk úgy imádkozni, mint a gyermekszobák lakói, talán a szívünk nem oly tiszta, mint az övék, — ki tudja, miben van hiba?

Esetleg nincs senkinek, aki gondoskodnék a kívánságok, óhajok beteljesedése felől. A szőke hajas baba néhány forintba kerül mindössze, a hatású sem sokkal több, az ólomkatonát tucatzával mérlik, tele van velük minden kiraka s telte vannak az üzletek mamákkal, akik titkos konferenciák után most intézkednek a Jézuska nevében. Oh, ha minket is ilyen gondviselők környeznének, talán más volna az élet s tiszta szívvel tudna örülni gyermekkoron túl levő is karácsony havának, a Jézuska közeledtének!

— **Botrány Belgrádban.** Az ugynevezet „lakodalmi miniszterium“-ban, melyet Sándor király eljegyzésekor nevezett ki, két fiatal ember van: *Milos Vasits* ezredes hadügyminiszter és *Marinkovits Pál* közoktatásügyi miniszter. Mindketten a király kegyencei s testi lelki jóbarátok. A hadügyminiszternek csinos, fiatal felesége volt, *Marinkovits* pedig a nőtlen, világfi udvarolt az asszonynak, amire a házaspár között oly kínos féltékenykedési jelenetek játszódtak le, hogy a szép asszony szüleihez menekült Mizába. — *Vasits* házasságtöréssel vádolta minisztertársát a király előtt s azt kívánta, hogy vagy az egyiket vagy a másikat távolítsák el a kabinetből. A király erre mindkettőt kegyesen elbocsátotta. Ezután *Vasits* megindította a válópert felesége ellen. Mintegyik fél 30--40 tanut idéztetett be s az egymást gyűlölő házastársak között valóságos drámai jelenetek játszódtak le. *Vasits*ot elválasztották a feleségétől, de az exminisztertársak között nem került fegyveres elintézésre a sor, mert a párba Szerbiában nem szokásos.

— **A galgóci választás.** A galgóci kerületben a szabadelvű párt *Rudnyánszky* Bélát, a kerület volt képviselőjét jelöli, aki a legutóbbi választás alkalmával *Gagern* báróval szemben kisebbségben maradt. A néppárt *Meszleny* Pált jelöli.

— **Szabad lyceum.** E hó 18-án, szerdán délután 5 órakor lesz a harmadik előadás a felső keresk. iskola disztermében. Ez alkalommal *Parecz* Béla fog fölolvadni. A *büntető hatalom gyakorlása a jogállamban* című dolgozatát. Jegyek kaphatók a főtéri könyvkereskedéseknél és a pénziárnál.

— **A feleség kérelme.** Trencsénből írja tudósítónk: Gróf *Zay* Miklósné, az orosházi volt kormánypárti képviselőjének felesége, gróf *Károlyi* Margit, azzal a kérelemmel fordult nemrégiben a törvényszékhez, hogy férjét, a kiról *Moravcsik* professzor oda nyilatkozott, hogy *nincs teljesen normális állapotban, helyezze gondnokság alá.* A törvényszék a grófné kérelmét nem teljesítette.

— **Zágráb új főispánja.** Zágrábból tel grafálják: *Budisavljevics* Bude goszpicsi főispánt zágrábi főispánná neveztek ki.

— **Fölolvasás a kereskedők körében.** Az *Aradi Kereskedők Köre* komoly előadásainak sorát tegnap este hazafias tárgyú fölolvassal nyitotta meg. A kör disztermében nagy közönség előtt, a melyen szép számmal voltak képviselve a kereskedő főnökök és alkalmazottak,

Somogyi Gyula dr. felső kereskedelmi iskolai tanár tartott fölolvassat *Deák Ferencről*, működéséről és politikai elméiről.

Szépen, magasan méltatta *Deák* szerepét az elnyomatás idejében, közben közben *Deák* egy-egy történelmi nevezetességüvé vált, a tárgyhoz illő adomájával fűszerezve az előadást; majd ismertette feliratait és nevezetes husvétii cikkét, a melyet a kiegyezés követett.

A fölolvassás után, a melyet a hallgatóság élénk tetszés nyilváníásokkal kísért és zajos éljenzéssel, tapssal fogadott, *Tedeschi* Viktor, a kör elnöke rövid beszéddel megköszönte. *Somogyinak*, hogy a kereskedők s az alkalmazottak ismereteinek bővítésére, hazafias érzésük erősítésére élvezetes fölolvassát megtartotta. — A legközelebbi előadást január 4-én, a kereskedelmi törvény reviziójáról tartja *Sugár* Jenő dr. ügyvéd.

— **Tüdőbetegek szanatóriuma az Alföldön.** *Gyuláról* jelentik: Az a mozgalom, melyet *Lukács* György, Békés vármegye és Hódmezővásárhely város főispánja, szegény tüdőbetegek részére az Alföldön népszanatóriumok létesítése érdekében megindított, nagy arányokban halad előre. A „Békés vármegyei Szanatórium-Egyesület“ hétfőn, e hónap 16-án tartja alakuló ülését Gyulán; a kibocsájtott gyűjtőíven nemeslelkű emberbarátok tetemes összegeket jegyeznek. Az alakuló közgyűlés *József* főherceget fogja védőnek felkérni; a főherceg, aki — mint ismeretes — alföldi nagybirtokos, már előzetesen megadta ehhez beleegyezését, ami általános lelkesedést keltett. A megye társadalmá a farsangon a bálók és a hangversenyek jövedelmét a szanatórium nemes céljára fogja fordítani. — *Hódmezővásárhely* város is alakított tüdővész-bizottságot, amely szintén megindította a mozgalmat, hogy ott is még ez év folyamán megalakuljon a szanatórium-egyesület.

— **A jogügyi bizottság ülése.** Arad város jogügyi bizottsága a jövő hét keddjén délután 4 órakor ülést tart, melyen tárgyalás alá kerül *Avarfy* Ferencnek a városatyák szaporítása iránt tett indítványa is, melyet tudvalevőleg a legutóbbi közgyűlés utalt a jogügyi bizottság elé.

— **Szerzetes és tanító.** A hivatalos lap mai számában egy tanítóról meg egy szerzetesről van szó. Nem azon a helyen, a hol a kitüntésekről szokás beszámolni, hanem hátul a kompromitálabb fajtájú idézések és hirdetések között.

A tanító, kire az egyik értesítés vonatkozik: *Gocker* Lajos nagybecskereki községi tanító. Ez ellen ugyanis botrányt okozó magaviselete miatt *Torontál* vármegye közigazgatási bizottsága megindította a fegyelmi eljárást, s a nagybecskereki polgármester ma felhívást tesz közzé, melyben felszólítja a nevezett tanítót, hogy két héten belül jelentkezék nála, mert különben a fegyelmi tárgyalást nélküle fogják megtartani. A másik értesítés pedig *Szobotics* Teodoszle, vándorló görög-keleti szerb szerzetesről szól, aki úgy látszik, a vojlicai zárdának mindenkép kölcsönt akar szerezni. Egyházi főhatósága azonban nem nagyon bizhatik a kölcsönökben utazó fráter *Teodoszle*ben, mert figyelmeztet minden magán és nyilvános intézetet, hogy *Szobotics* szerzetesnek, aki ez ideig ideiglenes eltartáson *Vojlovica* zárdában volt, semmiféle hitelt a zárdá terhére ne adjon, s hogy a zárdá e tekintetben semmiféle felelősséget magára nem vállal.

— **Benczur kartonjai és a főváros.** A lipótvárosi bazilika építési bizottságának tegnap délutáni ülésében *Kauszer* József építésművezető pikáns dolgot pattantott ki. *Benczur* kartonjait hozta szóba, mely alapján a bazilika pompás mozaik képei készültek s amelyeket a főváros a maga számára követelt el a „Fővárosi Múzeum“ részére. A gazdasági hivatal át is vette a kartonokat, melyek 30—40 ezer koronát érnek. A gazdasági hivatal azonban

nem azért gazdasági hivatal, hogy gazdálkodni is tudjon. A Fővárosi Múzeum még úgy sincs meg, a kartonok bekeretezése pedig annak idején jó csomó pénzt el fog nyelni, a fővárosnak kevés a péze, a főváros javát szem előtt tartva tehát úgy raktározta el, hogy rövidesen elpusztuljanak. Másképpen nem lehet. A kiváló művész kartonjait a gazdasági hivatal ugyanis egy nyitott félszerbe hányatta be s máig is ott vannak, előreláthatólag tetemesen megrongálva, ha ugyan már el nem lopta egy műérzékkel bíró tolvaj. Ez a kis leleplezés kínos megütközést keltett a bizottságban.

— **Fejérváry unokáinak hangversenye.** *Gerlicy* Ferenc báró deszki földesur leánykái: a bájos *Gerlicy* baronesszek, akik oly fényes sikert aratnak mostanában egy szegedi hangversenyen, a nagyváradi közönségnek is bemutatkoznak. Az ifju bárónók *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter unokái a farsang első napjaiban jótékony hangversenyen fognak föllépni Nagyváradon.

— **A kassai tifuszjárvány.** Egy kassai távirat azt jelenti, hogy a *tifusz* betegek száma napról-napra növekszik. A rendőrfőkapitányság elrendelte, hogy a lakosság szűrött és forrált vizet igyék, mert a járványnak a kutak okai.

— **Pénzszállító magyar gőzös.** Ritkább esetek közé tartozik, hogy a tengeri hajók gyomrába pénzzel telt vashordókat rakjanak. Ilyen rakományt vesz fel a napokban a trieszti kikötőben az *Adria*-társaság „*Jókai*“ nevű gőzöse. Összesen 325 ezer korona értékű nikkelt pénzt raknak a hajóba, hogy azt Braziliába szállítsa. A tömördek nikkelt pénz, amelyet a brazil kormány a bécsi pénzverdében csináltatott, hat vasúti kocsihoz érkezett Triesztbe.

— **Uj utkaparó.** *Institoris* Kálmán polgármester *Nagy* Mátyás gáji lakost utkaparóvá nevezte ki.

— **Az elveszett aranybölcső.** 1720: évben egyik német herceg aranybölcsőt készíttetett. Olyan volt ez a bölcső, hogy ragyogása elkápráztatta, elbűvölte azt, akinek a tekintete megakad rajta. *Ulrika* Eleonóra svéd királynénak akart vele kedveskedni a német herceg. Pénz, fáradságot nem kimélt, azt akarta, hogy az ajándék méltó legyen a királynéhoz s ahhoz, aki ajándékozza. Amikor készen volt a csoda bölcső, hajóra tette a német herceg s Isten nevében utnak indította. Pár nap múlva a hajó elindulása után összetörte a herceg minden reményét egy szomorú hír, amely azt jelentette, hogy a hajó *Tjörn* közelében hajótörést szenvedett s elsüllyedt. A bölcsőt azonban — ellopták. Akkoriban azt rebesgették, hogy a hajótörés — kicsinált dolog volt. Azóta keresik, keresik az aranybölcsőt. Most *Oszkár* svéd király tizenöt ezer koronát tűzött ki annak, aki a bölcsőt megkeresésében nyomra vezet, vagy aki olyan adatokat tud, amelyek a bölcső megtalálását megkönnyítik. Határozottan állítják, hogy a bölcső megvan De kinél?

— **Inspekciós hölgyek.** A szegénytanulók konyhájában e héten felügyelni szivesek lesznek dr. *Schusster* Henrikné és *Hegedüs* Lászlóné urnők.

— **Ehenhaló katonaszökevény.** Temesvár kültelkén, mint tudósítónk jelenti, egy rongyos, elcsigázott egyenruhás alakot találtak ma, aki éhségtől összerogyott s eszméletben állapotban vitték a kórházba. Midőn jól megnézték rongyos ruháit, megállapították, hogy a 101. gyalogezred közlegénye. Kiderült aztán, hogy *Andor* Mialynak hívják, Fehértemplomban szolgált, de megszökött, ezredétől s Csabára akart hazamenni. Andort most a kórházban ápolják.

— **Az árvák karácsonyfája.** A városi árvák részére föllállítandó karácsonyfára a következő nemeslelkű urnők és urak voltak kegyesek adakozni:

Purgly Lajosné 6 koronát, Weiler Rezsóné 5 koronát, Andrányi Károlyné és Bohus István br. 4 koronát, Barabás Béla dr., Barkó Ferencné, Sing Ede, Ciorogariu Roman, öz. Darányi Jánosné, Haberéger Györgyné, Lukácsy Lajosné, Magyar Ferencné, Nachtnébel Ödönne, dr. Priegl Istvánné, Probst Károly és társa, dr. Robitzek Agostné, dr. Tolnai Jánosné, Wadowszky Gusztávné, Verboš Adámné és Weinberger Ferenc 2—2 koronát, Kottis Lajosné és Matzky Károly 1—1 koronát.

Skrainka Fanny, Emmy és Fritzi egy nagy doboz fakirakót, 2 drb kávédarálót, 2 mosdó asztalkát felszereléssel, egy fürdőszobát, egy konyhát teljes felszereléssel, 1 kosárka pléhedényt, egy kosárka porcellánedényeket, egy szobaberendezési játékokat, Nachtnébel Bözsike 2 kötet meséskönyvet.

A kegyes adományokért hálás köszönetét fejezte ki Urbán Ivánné, az ig. vál. elnöke és Balázs Ferenc árvaház-igazgató.

— **Koporsó a szántóföldön.** *Blastyin* Péter tenkei gazda, mint nekünk írják, tegnap kint a szántóföldjén, egy heiyen földturást vett észre, piszkálni kezdte s egy kis koporsót talált beásva s benne egy kis gyermek hullája feküdt. A koporsót bevitte a község házához, hol megindították azonnal a legszigorubb vizsgálatot, de ez ideig, még nem tudták kideríteni, hogyan került a gyermek-holttest az ugarra. A kis telet felboncolják s ma délután eltemetik.

— **Védekezés a gyermekbetegségek ellen** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, hogy hidegebb évszak alatt csakamajolajat fogyasztanak, mely célra legajánlatosabb a Zoltán féle, mert ize, szaga nincs és tápereje igen nagy és könnyen emészthető. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Kedélyes kárvalott.** Vidéki lapból veszünk az alábbi nem közönséges humorról tanuskodó felhívást:

Tisztelt betörő urak!

Nagyon leköteleznék, ha november 27-én virradó éjszakán tölem elvitt ruhaneműekről szóló zálogcédlut címre elküldenék, szíveségükért még fizetnek is valamit.

Tisztelettel *Jurics* Aladár.

Ha a mélyen tisztelt betörő uraknak van némi érzékük a humor iránt, válasz nélkül semmiesetre sem hagyják ezt a felhívást s az illető lap hasábjain legközelebb a következő feleletet olvashatjuk:

Kedves Jurics barátunk!

Becsés érdeklődését és jóindulatát szívból köszönjük, de legnagyobb sajnálatunkra — higgye meg, fáj nekünk szörnyen — a zálogcédlutakkal nem szolgálhatunk, mivel már tegnap eladtuk. Biztosítjuk azonban a jövőre nézve megkülönböztetett jóindulatunkról s ha közelébb alkalmunk lesz távollétében lakását megjelenésünkkel szerencséseltetni, — még pedig hasonló eredménnyel, mint előző vizitelésünk alkalmával, — a zálogcédlutakat önnek 30 százalék engedménnyel fogjuk visszabocsajítani. Midőn erről önt bátrak vagyunk értesíteni, maradtunk öszinte hívei:

Furó, Véső és Feszítővas,
okl. betörők.

— **A szép és érdekes kiállítás,** melyet karácsonyra *Porter* Vilmos Nagy-Aruhaza a Szabadságtéren rendezett, büszkén vallhatja magáról, hogy sikerült általános érdeklődést fölkeltetnie. Amit ezelőtt sósáse hitünk volna, valóságos néparadat hömpölyög a Szabadságtér felé, hogy megtekintse *Porter* Nagy-Aruhazának szenzáció-szamba menő karácsonyi tálátát. Az árakról a legjobbat lehet elmondani, a lehető legjutányosabbak, ami igazolja a cégnek puritán szolidaritását. Ma délután és este egy egész serog életnagyságu kép lesz kiállítva, a melyent minden vevő teljesen ingyen kap, aki *Porter* Nagy-Aruhazában 20 koronaért bevásárol. Csúpan a díszes papirkertet, amibe a kép foglaltatik és feszítve lesz, leírtudó meg 3 korona. Ez aztán nagyvárosias kedvezmény!

— **Közledek a karácsony!** A közönség szíves figyelmébe ajánlom *Ruzsonyi* Endre férfi és női divat üzletét a Hungaria-kávéház mellett ahol bárki jutányosan szerezheti be házi szükségletét, mert 1902. év január hó 1-től üzlete felosztása miatt hatóságilag engedélyezett vég kiárusítást rendez,

ezért az üzletben levő áruk, már most minden elfogadható árbán lesz kiárusítva.

— **Ha fogytán vannak névjegyei,** ne hagyja azok megrendeléseit utol-ó percre, mikor már szüksége van azokra, hanem rendelje meg az *Aradi Nyomda Részvénytársaság*-nál (telefon 151.) ahol elegáns, újdivatu betűkkel nyomtatottakat, valamint szép litografiai betűkkel írottakat készítenek.

— **A legszebb matt-fényképek** *Honisch* L. István udvari fényképész akad. tag műtermében készülnek. A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék. Bármilyen helyi fényképek után készülnek nagyítások. Vasuti szabadjegyekre, 6 visit kép 4 korona.

— **A helybeli és vidéki vevő-közönség** becsés figyelmébe ajánljuk a szolid ismert *Nádlér* Lajos női- és férfi-divat üzletét, hol a karácsonyi idényre külön osztály rendeztetett be, leszállított árakkal, hol minden alkalmas ajándék-cikkek kaphatók, ugy-mint: egy ruha disszel, már 108 krajcártól, egy tucat zsebkendő 65 krajcártól, egy kötény már 21 krajcártól stb. minden más cikkekben is, valamint maradék eladás.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája** az *Angol királynő szálló* (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x— Löschner** udvari tanácsos a *Mattoni*-féle *Giesshüblt* különösen ajánlja: ideges egyének-nél, gyermekek-nél, lábbadozóknál, terhes nőknél mint oly szert, mely a hányást csillapítja és egyuttal az utóbbiaknál az alhasi szervek működését elősegíti. Ajánlja továbbá egyáltalában mindazon betegségekben, melyek lényege tulságos savképződésen alapul és kiemeli, hogy éveken keresztül folytatott kísérletek alapján megállapítottnak tekintti, miszerint az említett viszonyok közt nincs jelentesebb gyógyszer, mint a *Mattoni*-féle *Giess-hübler*.

— **x— Valódi látványossága Budapestnek** *Keresztély* Sándor zongora telepe Váci-körut 12 sz. alatt az Ipar-udvarban. Ott találjuk a legkiválóbb saját készítményein kívül, a világ minden létező hírneves zongoráit és pianóit; árai a legsolidab-bak és minden egyes hangszerért tíz évi írásbeli jótállást vállal. Ocska zongorákat becsérel, előnyös feltételek mellett. Mindezekért e megbízható a parisi világ kiállításán is kitüntetett céget mindenkinek melegen ajánlhatjuk.

— **x— 50 év óta** közkedveltségnek örvendenek köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működési zavarainál a világhírű *Egger*-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják, kitünő ízűek és gyorsan és biztosan hatnak. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadozob 50 fillér.) Kapható minden gyógyszerárban és droguériában.

Az utolsó intendáns.

(*Keglevich* István gróf távozása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 14.

Az Operaház legújabb válságának kapcsán méltó felülnést fog kelteni az a hír, amelyről igen jól informált helyről ma értesülünk. Eszerint illetékes helyen elhatározták, hogy az intendánsi állást a jelenlegi intendáns távozása után megszüntetik. Az az általánosság, amelylyel a közvélemény minden intendánsváltozás alkalmával ez állás fölöslegességét hangoztatja, az utóbbi évtized tapasztalatai érlelték meg ezt az elhatározást, a melyről a „szabadelvü-kör”-ben is nagy elégtétellel beszéltek. Kiszámították, hogy az állás megszüntetése egyéb előnyökön kívül igen nagy megtakarítást is jelent, mert az intendánsi jelentékeny fizetésen kívül elmaradnak azok a kiadások is, amelyeket az intendánsi hivatal tisztviselői és szolgaszemélyzetének fizetése okoz és fölöslegessé válnak részben azok az állások is, melyeket a sok

jelentés stb. miatt kellett rendszeresíteni. Ezzel egyben elérik azt a régóta kívánt célt is, hogy a szubvencionált színházak adminisztrációját egyszerűbbé és olcsóbbá tessék.

A jelenlegi intendáns távozása után, mely ügylehet *nemsokára* bekövetkezik, egy miniszteri biztos végleges rendet csinál az Operaházban és a Nemzeti színházban s aztán mind a két műintézet felelős igazgatója vezetése alatt fog tovább működni, a kikt. közvetlenül a belügyminiszteriumnak lesznek alárendelve.

Keglevich István gróf tehát az utolsó intendáns.

Színházi és politikai körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi ez a mostani operai válság, mely a karszemélyzet és a zenekar fizetésrendezésének kérdéséből áll, végső konzekvenciáiban intendáns-válságra fog vezetni. Mint emhittük, rendesen jól informált körökből kapjuk a hírt, hogy gróf *Keglevich* István intendáns maga is megunta már a sok kellemetlenséget, mely különösen az Opera adminisztrációja körül kifejlődik, bejelentette volna lemondásai szándékát a belügyminiszternek.

Szell Kálmán azonban ugy gondolkozik, a mint mostanában minden józanul gondolkozó ember, hogy az intendáns erős kezét, szakértelmét és ügybuzgalmát ez idő szerint ugy a Nemzeti színház, mint pedig az Operaház csak igen nehezen nélkülöznél és hallani sem akar a jelenlegi intendáns távozásáról. Az tehát, hogy gróf *Keglevich* megmarad-e az intendánsi hivatalban, valamennyire tőle is függ és attól, hogy milyen erőssé vált benne a távozási szándék.

A közvéleménynek visszhangja az, hogy az intendánsi állás merőben fölösleges. A mult eseményei bebizonyították, hogy az intendánsok nagyrészt egyik válságról a másikra vezették a két szubvencionált színházat, sőt egyik-másik közbotrányok közt volt kénytelen hivatalából távozni, a mi még az állás reprezentációnális jelentőségét is bizonytalanná, dubiozussá tette.

Rendszerint nem szakemberek ültek az intendánsi székekben, de azért beleszóltak az ügyrendbe és ez csak zavart, csak kavargást okozott, ugy hogy a viszonyok csakhamar tótágot álltak. Mások túlépték hatáskörüket, ami viszont botrányokban csúcsorodott ki. A belügyi kormányzat igen sok fejtörést okozott már az intendánsi állás és sokszor felmerült már az a komoly terv, hogy ezt az állást egyáltalában megfogyják szüntetni.

Éppen azért állithatjuk bizonyos határozottsággal, hogy gr. *Keglevich* István volt az utolsó intendáns az Operaházban és a Nemzeti Színházban. Minden jel arra mutat, hogy a belügyminiszter a jelenlegi intendáns egyéni kvalifikációjához ragaszkodik és nem az állás megtartásához. A dolgok természetes rendje az, hogy az igazgatók maguk intézzék az ügyeket a vezetésük alatt álló színházakban, a mint ez minden más színházban történik és — ha az igazgatók értik a dolgaikat — csak jóra és a színház virágzására vezethet.

Hogy pedig *Keglevich* menesztése idején való dolog az kétségtelen.

Az operaházi zenekar- és énekkar dolgában ma délelőtti tanácskozás volt a belügyminiszteriumban *Szell* Kálmán miniszterelnök elnöklésével. A tanácskozáson, mely három óra hosszat tartott *Bezerédy* Viktor miniszteri tanácsos és gróf *Keglevich* István is jelen volt. A miniszterium, mehelyt a kellő számításokat megejtették; talán már a jövő hét elején dönteni fog a válságot okozó kérdésben, amelyet a lehető legkedvezőbbben igyekszik elintézni.

Legértékesebb és legmaradandóbb becsű ajándék karácsonyra a könyv.

Diszművek, antológiák, ifjúsági iratok és képeskönyvek minden kornak és igénynek megfelelően kaphatók

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

A Remekírók 50 kötetes képes kiadása havi 2 koronás részletfizetésre. Prospektus ingyen.

IMAKÖNYVEK

Hock János, Tárkány: **Vezércsillag** és Albach: **Szenhangzatok** gyönyörű bőrkötésben, 3 frt 50 kr. és 5 frt 50 kr.

SPORT.

+ Az aradi Tornaegyesület új tagjai tiszteletére ma este ösmérkedési vacsorát rendezett a "Millenium" külön termében. Az estélyen jelen voltak Steinitzer Pál alelnök, Alt János, Fischer Jenő dr., Fischer Jenő, Fränkel Ottó, Hehs Vilmos, Kolumbán Pál, Kiss Gyula, Mattusik Márton, Müncz József, Kech Jakab, Reiniger Samu, Reisinger Ferenc dr., Ring Béla, Sorbán János, Sugár Jenő dr., Szánthó Miksa, Tabakovics György dr., stb.

+ A betleri vadászatok. Mint minden évben, ez idén is megtartották a betleri nagy vadászatot. A vadászatot előbb csak vadászókra tervezték, abban a hiszemben, hogy a medvék már elhúzódtak téli szállásaikra, de aztán mégis csak leterítették a hajtásba került maczkákat. Terítékre került két vadkan és négy medve. Érdekes, hogy az egyik medvét hölgy, gróf Vay Gáborné ejtette el, a másik hármát pedig *egy nap alatt* gróf Andrássy Sándor. Ez a hallatlan vadásszerencse olyan ritka, hogy alig akad párja a vadászati annalesekben.

+ Automobil a föld körül. Szinte vártuk már ennek a hírnek az érkezését és csodálkoztunk rajta, hogy egyre késik. A reklámnak azt a nemét, amelyet száz esetben kipróbáltak már s amely százszor bevált, éppen az automobilosok mellőznék, holott ők úgy ütik a dob, hogy lefőzik a legélelmesebb és legszemtelenebb bicikliseket; még politikát, nagy német francia békülést is csinálnak, csak hogy minél inkább divatba hozzák ördögös masinájukat. Ma végre megjött a hír, és pedig Párisból. Így szól: *Kudell* Miksa német automobilista jövő tavaszon három francziával és két angolgal auto obilon a föld körül fog utazni. Utazásának iránya Páris—Moszkva—Sibéria—Peking, innen hajón Japánba s aztán ismét hajón Mexikóba és New-Yorkba. Az egész utazás két hónapig fog tartani. Kudell kétszáz ezer frankos fogadást tett, hogy ennyi idő alatt megteszi ezt az utat. Persze, hogy fogadott. Ezeknél a reklámhíreknel a fogadás ugyanazt a szerepet tölti be, mint az utazó művésznőknél az elveszett ékszer.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Másfélmillió ügyvédi honorárium. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy az országos törvényszék 800—800 ezer kornát ítél meg dr. Bloch Gusztáv és dr. Lautherstein ügyvédeknek, akik a báró Hirsch-féle hagyatékot leltározták, felbecsülték és a hagyatékot felosztották. Ez a legnagyobb ügyvédi költségjegyzék, amelyet eddigié Ausztriában a bíróság megítélt.

§ Itélet Dégen Gusztáv ügyében. A soproni A soproni törvényszék felelkezési tanácsa, mint levelezőnk jelenti, csütörtökön tárgyalta Dégen Gusztáv orsz. képviselő ismeretes levél-afférját,

mely az országgyűlésen is interpelláció tárgyát képezte. A tanács megerősítette a járásbírósg ítéletét, mely Zombor Gézát, a soproni radikálisok vezérét, Dégen levelének hírlapi kézzétételével elkövetett levéltitok megsértéséért, három napi elzárásban és pénzbüntetésben marasztalta el. Az ítélet jogerős.

Templomépítés folytán

jelenleg a Minorita-épületben lévő helyiségekből 1902-ik év tavaszán kiköltözöm, miért is

**férfi divat, diszmű,
gyermekjáték,
utazási-felszerelések
és pipere-árúimat
jutányosan árúsítom el.**

Ifj. Szojka János

a JOKEY-hoz. 1736

Arad, Andrassy-tér 13. szám.

NAPIREND.

December 15. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Valér. — Protestáns naptár: Valér. — Görög-keleti naptár (december 2.): Habakuk. — A nap kél 7 óra 27 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold kél 9 óra 55 perckor, nyugszik 8 óra 26 perckor.

December 16. Hétfő. Róm. kath. naptár: Etelka, Özséb. — Protestáns naptár: Etelka, Özséb. — Görög-keleti naptár (december 3.): Szofoniasz. — A nap kél 7 óra 28 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold kél 10 óra 24 perckor, nyugszik 9 óra 32 perckor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 753.4 milliméter, délután 2 órakor 749.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 4.6, délután 2 órakor C° + 8.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK 5, délután 2 órakor DK 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, eső, szeles.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (szolgálat-épület I-es emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 10 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett ülés terem.

December 15. Az Oratorium-egylet és a Filharmonikusok hangversenye (Fehér kereszt.) — Az aradmegyei közönségi és körjegyzők egyletének választmányi ülése délelőtt 9 órakor, évi közgyűlése délelőtt 11 óra-or (Megyeháza.) — A Chewra Kadischa rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor (Izraelita hitközség.) — Az aradi székely otthon rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor (Vadember.)

December 18. A Kölcsey egyesület fölolvadó-estélya délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

December 21. A makói uri-kaszinó kalikó-bálja.

December 26. Tombola-estély Új-Aradon (Ma tini-vendéglő.) — Az új-panóniai állami elemi népiskola tantszabványának tancmentessége.

December 29. Földessy Arnold gondokaművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér kereszt.)

December 31. Az aradi és csanádi egyesült vasutak főműhely személyzetének Szilveszter-estélye (Millennium külön terme.)

Január 4. Református-bál (Fehér kereszt.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyző- és temetkezési-egyletének tancestélye (Kass-vendéglő.)

Január 5. Az aradi könyvnyomdászok egyletének álarcos-bálja (Fehér kereszt.)

Január 11. A pécskai izraelita nőegylet hangversenye gyebekötött tancestélye (Pécskaváros vendéglő.)

Január 18. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 1. Az aradi tanítók és tanítónők bálja.

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tombolával egybekötött tancestélye (Fehér kereszt.)

Inyenczeknek.

A városokban körüljáró házalók bizonyos előszereettel ajánlanak valódi *Benedictine* likőrt. Amit ezektől vásárolunk, az egy értéktelen belföldi gyártmány, amely a valóságban értékben és minőségben még sokkal rosszabb, mint az érte kívánt olcsó ár. Aki tehát saját egészségének megóvása céljából olyan elismert és elsőrendű likőrt akar vásárolni, mint a valódi *Benedictine*, úgy figyelmeztetem az illetőt, hogy csakis elsőrangú és megbízható kereskedőtől vásárolja azt.

Lucullus.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

— Egy műgőzmalom válsága. *Strassburger* Armin szökése válságos helyzetbe sodort egy virágzó ipartelep-et is, a *Turkevei első műgőzmalom Csillag és társai* céget. A cégtulajdonosok és Csillag Albert nevében most *Karczag* S. Sándor dr. december 15 érc délelőtt tíz órára *Szolnokra* a Nemzeti Szállóba értekezletre hívta a hitelezőket, hogy velük a helyzetet megismertesse és az esetleg szükségesnek mutakozó intézkedéseket egyetértően megállapítsák.

— **Fizetésektelenség.** A bécsi hitelezők védőegyesülete a következő fizetésektelenségeket közli: Szántó Jakab Budapest (Váci-körút 30.); Lukáts Janos Gyergyó-Ditró; Weisz Jakab Pozsony (Vásártér 41.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, december 14.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkody tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba, tartott áarakon. Egyéb gabonaueműek nyugodtak, kevés forgalommal. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.66—8.67
Rozs 1902. áprilásra	7.33—7.34
Zab 1902. áprilásra	7.41—7.42
Tengeri 1902. májusra	5.50—5.51
Repce 1902. augusztusra	11.60—11.70

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.66—8.67
Rozs 1902. áprilásra	7.33—7.34
Zab 1902. áprilásra	7.41—7.42
Tengeri 1902. májusra	5.49—5.50
Repce 1902. augusztusra	11.65—11.75

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	655.75
Magyar hitelrészvény	686.50
Leszámitolóbank részvény	423.—
Rima-Murányi vasmű részvény	473.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	662.—
Közúti vasút	590.—
Városi villamos vasút részvény	292.—

Karácsonyra! Ritka alkalom!

Egy több ezer kötetes könyvtár vétele folytán a legszebb **diszmunkákat**, valamint magyar és német ifjúsági **irato-**kat tiszta, kifogástalan állapotban **bá-**mulatos **olcsó áarakon** árúsítom.

Gyönyörű **képeskönyvek** óriási választéka.

Legfinomabb és legdivatosabb **disz-**vélpapírok nagy készlete. — Jutányos áarak!

Magyar és német **imakönyvek** minden alak és gyönyörű kiállításban.

Karácsonyi, újévi és egyéb finom **levelező-lapokban** meglepően szép **ujdonságok**. Igen nagy választék!

Nyomatott és lytografált

névjegyek

és üdvözetek **azonnal** és igen **jutányosan** készíttetnek el a legdivatosabb betűkkel és modern kivitelben.

Minden **zenemű ujdonság** kapható. **Átjátszott hangjegyek félárban.**

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyv, papír és zeneműkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Városi és megyei telefon: 385.

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közönségnek 50.000 köteles kölcsönkönyvtárát, melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható.

CSARNOK.

A nászok.

(Ira: Méra István.)

(1)

I.

A fekete éjszaka elkezdett ritka nagy esőcseppeket hullatni, de látnivaló volt, hogy ráfogja a sűrűjére is. Elcsendesedett már az egész ház, csak a Julis leánynak volt ki-beszaladni valója még. A ludak őlját egyszer megtekinteni, ha jól be van zárva, mert a pástorok felejtős — aztán az élesztő-párt megmen-teni az esőtől, amit pedig csupán ma terítettek ki — igazán ez az esőske nem is kellene most semmire, de olyan a törvénye, hogy ha hozzáfog, akkor huzamost csinálja s ha járása nincs, imádkozhat érte hét felekezet; de hogy esne! Hopp, hopp, kezdődik a bolondja!

Az ereszet alatt, a nyári ágyon feküdt az apja-anya. Mikor utólszor beszaladt (a kinfefejtett kis aszfalt meggyel), pipázó apja rászólt a szunyogháló alól:

— Az ördög van veled, nem is más, mit ázkalódozol, mikor nem muszáj?

És a Julis lány se a ludakra, se az élesztő gombára, se az aszfalt meggyre nem appellált, hanem a vizes korsóra, a melyet felkapott az ágy elől.

— Ejnye no, hiszen csak nem ázok szét... Készítetek kendteknek friss vizet.

Jó messze volt a kut, de ment, pedig akkorra az eső megsikositotta az agyagos udvart, ment, pedig akkornap szakadt le a gémjükről a kolonc, — hát, kész emelet most az a tengelyes veder.

— Lefeküdj már, hé, mert holnap is nap lesz — szólt rá az anyja is — mert reggel meg nem lesz, aki föl akarjon kelni.

Julis nem mondta, hogy dehogyan nem, hanem azt, hogy: adj' Isten jó éjszakát... Olyan lány volt.

II.

Mikor a legfenekire ért a tűz a Tálás Kis András ünnepelő pipájának, a Julis lány is eloltotta a világot odabenn a kis házban, hol hajnalra kegyeret sütöttek. Nagy volt a kemence, kicsi volt az ablak, bizony nem sok ment ki a melegből, hanem azért ahogy letette a lány a fejét, elaludt azonnal, betakarózáván a legszájazszielőig, mint az hiszen közönséges is.

S fölkelte volt akkor Tálás Kis András és szétnézett nagy némán szinte, aztán letette pipáját. Föl kellett arra érezni az asszonyoknak is:

— Esik?

— Da, nagyon.

— Jézus Mária, ha ez a lány valamit odaki hagyott!

Fogadom, hogy az esőn, felejtette a napra-ralót.

Tálás Kis András, aki pipázott volt a felesége első álma közben, nagyot ásított:

— Mindent behordott... Még azt a marék kukacos meggyet is...

— Hát a párt?

— Eredj, te is azon kezdted volna?

Az asszony befelé fordult, mint aki most már bizvást alhatik, mikor is az ura folytatta a mondást:

— Rád szorul pedig a párszárítás is, a víz-bekészítés sora is mibamar, hé.

— Ugyan maradjon kend!

— Keretik a lányodat: hallod?

— Keretik hát, hogyne kéretnék! Nincs is most arra való legény itthon, özvegy-emberrel meg csak nem kötjük be a szemet.

— Legény kéreti pedig, hallod-e...

— Ugyan mondja ki kend már a lelkinvalót.

— Tálás Kis András felkönyékelte:

— Hát az én katonakori nászom, az ugarban földszomszédom is...

— Az apjának kéretné a lányt? Ó!

Majd mit mondtam...

— Van annak fia is, hé.

— Az még csak kölyök, afféle kimentett, katonának se való, itthon-leselkedő. Hét lányom volna, mind öreg akkor se adnám hozzá a legöregebbiket, legrutabbikat se.

— Ejnye már no, ne add olyan magasan a lányodat, no.

— Nem is adom. Olyan vetélt forma magános gyerekhez, a ki gazdában pötyög, mint az apja, a ki kiváltotta, olyan legényhez százszor nem adnám a lányomat, meg Julis öregebb is jökevvén, mint 6 kelme...

— Nem jól tudod, asszony, eszlendő van közöttük vissza...

— No: eszlendő. Tszem én hogy kettő — annyi a lány, ha tizenhatsz, mint a legény, ha átment a katonasoron. A kit beleszabadtanak a vagyona próbálatlan fejjel, az igen el szokott bánni a vagyonnal is, az asszonynyal is. Ha csak az asszonynak több esze nincs...

— No Mártha, most mondtál okosat. Kezdünk egy malom utjára térni... Julisunkal ne mindenki tegyen föl.

— Majd elvállik. Mert ha az asszonynak több esze van, mint az embernek, hát az is baj: mert csunya. Ez egy. A másik, hogy azáltal pockot vesz az urán, a harmadik: hogy akkor lép félre mikor akar...

Az eső esett folyton, megjött az égzen-gés is.

— Jézus segíts!

— Krisztus oltalmaz!

— Nézd, anyó, én arra gondoltam, a nászom is arra gondolt, hogy milyen szép birtok lenne a mi kettőnké, idővel, balomásunk után, ha egy közre kerülne.

— Szép lenne az a mi életünkben is... Hat fertály szállásföld szemközt, hét fertály kenderföld, ugar... De hát mikor egyikünk se szornit a másikra soha, nem élhetünk mink el a magunk valóságában?... A kend násza is élhet ugy-e?

Kis András megköszöri a torkát:

— É'het hát, manóba nem élhetne!

Azért lenne a maradékunk a legszebb birtok idővel, ha te nem elleneznéd.

Az asszony felült az ágyban:

— Ellenzem. Azért vagyok jó édesanyja neki, hogy ellenezzem.

— Ejnye no, hiszen tán én se vagyok rossz apja?

Vakító villámlás ve te föl az eget, utána hirtelen csattanás rázta meg a földet.

— Jézus, segíts meg...

— Krisztus oltalmaz meg... Ez valahol leütött!

— Tekintsen ki kend az Isten, áldja meg.

Tálás Kis András szétnézett a háztáj felett a szakadatlan villámlások tüzeinél:

— Semmit sem látok, mint a nagy sötétséget, hála Istennek...

— Istennek hála...

(Polytatása következik.)

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi december hó 15-én:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

Szivem!

Bohózat 3 felvonásban. Írták: M. Hennequin és P. Bilhaud. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Grisolles ... László Gy.	Chateau ... Giréth K.
Montureux ... Fenyéri Mór.	Thorcy ... Palágyi L.
Antoinette ... Angyal Ilka.	Francine ... Komlósy I.
Heléne ... Menszáros M.	Rose ... Gajda Ilona.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 75. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írták: Lindau és Kren. Fordították: Feld Aurél és Mérei Adolf. Zenéjét szerette: Ziehrer.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár Polgár S.	Roland ... Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő Mányai A.	Wondracsek ... Giréth K.
Blitz Fri z ... Rubos A.	Rodenstein ... Haidt Margit.
Berta, neje ... Felhő Rózsi.	Muggenheim ... Komlósy I.
Vednéglős ... P. löczy Pál.	Malter Prem ... Nemes S.
Anna, leánya Vidor Laura.	Kampel ... Arkossy V.

Kezdete 7 órakor.

NYILTÉR.*

Karácsonyi vásár.

Probst Károly és Társai

ARADON.

Női divat, confection és kolengye-árúház.

Igéretünket hiven betöltve, karácsonyi tárgyaink igazán fényesen igazolják célszerűségük és olcsóságukat. Az eredmény eddig már mutatja, hogy több száznál selyem ruha, selyem blouse és ruha szövet fogyott el raktárunkról.

Miután már kevés idő van ezen alkalmas karácsonyi tárgyak beszerzésére, nagyon kérjük mindazon vásárló hölgyeknek kegyes látogatását, hogy még a gazdag választékból lehessen szükségletüket összeállítani.

A vásárlásokat, a rövid napok miatt a délelőtti órákban ajánlatos megtenni.

Különösen kiemeljük „Lyoni selyem készletünk, ruha-kelméink és flanele barchet-jeinket.

Mély tisztelettel:

Probst Károly és Társai.

Aradon, Atzél Péter-utca 3.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásbörzvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszköz-ö-osztály.

Keresünk:

Vidéki uradalom részére gazdasági könyvvezetőt, aki a német nyelvben jártas és szakmáját önállóan betölteni képes.

Aradi zálogüzlet részére fiatal, jó írásu írodatisztét, esetleg könyvelőt.

Aradhoz közlelő mezővárosba német és román nyelvben jártas, ügyes vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városban, rövidáru kereskedés részére szakképzett ügyes fiatal segédet.

Vidéki rőfös-, fűszer- és vegyesáru-kereskedésbe jó megjelenésű, ügyes fiatal segédet, aki vidéki üzletekben működött.

Vidéki rőfös- vas- és vegyesáruüzlet részére a magyar és román nyelvben jártas, szerény igényű fiatal segédet.

Vidéki fűszerkereskedés részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Vidékre, pamut-fonál, fűszer- és rövidáru kereskedésbe két fiatal segédet, szerény díjazással. A román és német nyelv ismerete szükséges.

Ajánlunk:

Aradi előreszü fűszer- és csomagkereskedésben működött, a könyvvitelben is jártas, szakképzett, intelligens fiatal segédet, azonnali belépésre.

Önálló gyakorlatiattal bíró, a női- és férfi divatáru, valamint a norubergi-szakban teljesen jártas óvadékképes, szakképzett segédet, lehetőleg üzletvezetői állásra.

Irodai állásra a könyvvitelben és levelezésben jártas női alkalmazottat.

A női divatáru szakmában jártas, intelligens ügyes fiatal embert, a ki már helyben alkalmazva volt, szerény igényekkel.

Fűszer- és vasáru szakmában több fiatal, ügyes, románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakma minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, titkár. Keppich Zsigmond, igazgató.

Dr. Barabás Béla

Dr. Tabakovits György

együttes

ügyvédi irodájukat

Aradon, Erzsébet királyné-körút 26. sz. alatt
megnyitották.

Világhírű

**oroszkaraván
tea-fajok.**

POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,
eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON

**Alkalmom
könyv és papírneműek
olcsó bevásárlására.**

A nagyérd. közönség szives tudomásá-
ra hozom, hogy egy alkalmi vétel folytán

irodalmi könyvek,

disz-művek,

ifjúsági iratok,

képes és mesés könyvek,

zeneművek.

Író- és rajzpapírok,

levélpapírok,

családi esetták,

író- és rajzszerkek,

üzleti könyvek,

borítékok és

nyomtatványok

a lehető legjutányosabb áron

lesznek árúsitva.

Tisztelettel:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyv- és papírkereskedése.

Telefon-szám: 265.

Szabadságtér 20.

**Alkalmom
könyv és papírneműek
olcsó bevásárlására.**

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cog-
nacokkal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyülék: ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SANYU-KUT

Éltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség tikkaestő hatása ellen.

419

Krausz Paulin
első és legnagyobb
aradi kölcsönkönyvtára,
Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi idény beálltával van szerencsém a
t. olvasóközönségnek

**50,000 kötetből álló
kölcsönkönyvtáram**

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, fran-
cia és angol szépirodalom minden jelesebb ter-
mékét tartalmazza, — a mai napig kiegészítve.

Minden újdonság megjelenésekor azonnal több
példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill.
vagy egyes kötetenként **8 fill.**

A tanulóifjúság részére 1 kor. — fill.
vagy egyes kötetenként **6 fill.**

Újdonságok!

Mikszáth: Régi szekér, fakó hám, *Herceg Ferenc*: Pogányok, *Arianna*: Idegenek közt; *Benitzkyné*: Gyöngysorok, Minden aron, Uri hajlamok, Hanna, Keső bánat. *Herczeg F.*: Arianna. *Cherbuliez*: St. Maure kisasszony *Malonyai*: Az a szamar Domokos. *Pekár Gyula*: Livio főhadnagy, Trater, A pompás herceg. *Ohnet*: A könynyüvéruék. *Gárdonyi*: Egri csillagok. *Theuriet*: Gyötört szívek. *Bródi S.*: Arva leányok. *Tolstoj*: Chopin preludje. *Tóth Béla*: Vasárnapok, A boldogasszony dervise. *Göre Gábor*: A pesti ur, Bolygás a nagy világban. *Mirbeau*: Egy szobaleány naplója. *Salgo*: A bün. *Ambrus Z.*: Giroflé és Girofla, *Zola*: A munka, stb.

Németben: *Manteuffel*: Jone, Zur linken Hand. *Marriot*: Mit der Tausur, Moderne Menschen. *Maupassant*: Ein Abenteuer in Paris stb. *Megede*: Félicie, Unter Zigeunern. *Mirbeau*: Der Garten der Qualen, Tagebuch einer Kammerjungfer. *Mac Nordau*: Doctor Kehn, Neera, Lydia. *Ompheda*: Eysen, Die Radlerin, Die sieben Gernogg. *Prevost*: Lea, Eine glückliche Ehe, Revanche, Flirt, Unter uns Mädchen stb. *Schobert*: Die Brillanten der Herzogin. *Werder*: Sonntagskinder stb.

Franciában: *Mirbeau*: Le calvsire, Le journal d'une femme de chambre. *Edmond Rostand*: L'aiglon, Cyrano de Bergerac. *Zola Travail*. *Ohnet George*: La ténébreuse, Au fond du gouffre. *Gyp*: Totote, Trop de Chio, La fée sur rise. *Prevost*: La confession d'un amant stb.

Angolban: *Mrs Alexander*: A missing Hero. *Ouida*: Street dust. *Mathers*: Becky, stb.

Ugyanitt minden magyar, német, francia és angol divattlap is folyóirat előfizethető! Egyes számok külön is kaphatók! Képes levelezőlapok irásai választékban!

Fiatalkönyvkihordó kerestetik.

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,
kölcsönkönyvtára,
könyv- és papírkereskedése.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság 7905/1901. számú vég-
zése folytán a néhai **Atzél Péter** tulajdo-
nát képezett, Aradon a „Szent-László“ ut-
cában levő két beltelkes ház és üres bel-
telkek a magyar jelzálog hitelbank ré-
szére kitűzött s 1902. évi január hó 2-án
délelőtt 10 órakor az aradi igazságügyi-
palota I. emeleti 88. ajtószámú termében
tartandó nyilvános birói árverésen eladatni
fognak.

Árverelni szándékozó érdeklődők az
árverési és vételi feltételek tekintetében
alólirottak Aradon **Deák Ferenc-utca 40.**
szám alatt levő irodájában bővebb felvi-
lágosítást nyerhetnek.

Winter Adolf
ügyvéd.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

os. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, szaba-
dalmazott villamos szalon,
ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő,
tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden
egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szak-
mába vágó használati- és disz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kaiser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpacca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

GRALLERT J. és FIA

Órás és ékszerész Aradon, Andrassy-tér 22.
(a megyeház átellenében.)

Remek és értékes karácsonyi és újévi
ajándékok a legnagyobb választékban kap-
hatók.

Órajavitások a legpontosabb kivitelben 1 évi
jótállás mellett.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és gyorsan
eszközöltetnek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Városi és megyei telefon 150. sz. **Ifj. Czeiler István** Városi és megyei telefon 150. sz.
fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindennemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és **parkett** gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé és modern boltberendezések gyára stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés és csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1178

Cserépszáritó keretek raktáron.

Saját termelésű Aradhegyaljai Cognac.

WEISZ MÓR és FIAI
ARADON,

eczetszesz, likör, rum és czukorkagvár,
 gyümölespálinka finomító,
 Törkölypálinka és szilvoriumfőzde.

Gyümölcspálinka különlegességek:

- Barackpálinka uj és ó
- Seprópálinka
- Szilvorium
- Törkölypálinka.

Likör különlegességek:

„Weisz-féle különleges **NÖVÉNYKESERŐ**“

Császárkörte likör.

Rum különlegességek:

- Legfinomabb Jamaika Rum
- „ Santiago Rum
- „ Bahama Rum.

Saját termelésű Aradhegyaljai Cognac.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség
 ellen

biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknel

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor..

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknel egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umberto china vasbora betegeimnel, különösen ideggyengeknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
 Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Butorok beszerzése előtt tekintsük meg

REINHART FÜLÖP butorgyáros

Andrassy-tér 17.

ujonnan átalakított nagy butortermeit, hol legnagyobb választékban található izléses és stilszerű butorok a legjutányosabb árak mellett.

Szolid és pontos kiszolgálás felelősség mellett.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet

gőzüzemre

berendeztem s azt

az Erzsébet-körutról

Uj-terem utcza 11. szám alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Schamberger László

kocsigyáros.

1002

Rozsnyay

Kiváló

mi-

nőségű

gyógybor,

mely min-

den más ilyen

készítményt,

ugy tisztasága,

mint gyógyereje ál-

tal többszörösen felül-

mulja. Magyar, ménes-

vidéki fehér, természetes

édes borból készítve. Kiváló

jó hatású vérszegénység, sápadt-

ság és neurasthenia esetében.

Egy üveg ára 2 korona 40 fillét.

A vérszegények, akik különösen télen sokat szenvednek a hidegtől, jól teszik, ha kísérletet tesznek a

Rozsnyay-féle vasas China-bor-

ral, melyek kiváló hatásáról

csakhamar meg fognak

győződni. Minden más

gyógyborral nem

csak kiállja a ver-

senyt, de felül

is mulja azo-

kat. Számos

kórházban

van alkal-

mazás-

ban.

Mátyás

Vasas

China

bora.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

és minden más gyógyszer-tárban.

Valódi, ha az aradi Szabadság-szobrot ábrázoló védjeggyel van ellátva.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiataalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiataalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngyülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételét nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bermentesítendők.

1841

K

Elvem: Nagy forgalmat olcsó és szolid árak mellett elérni.

karácsonyi vásár

minden verseny nélkül

olcsó árak!

nagy raktáram miatt úgy az összes finomabb cikkek mint a különben is olcsóbb áruk mind alkalmi, leszállított árakban lesznek eladva.

2000 méter flanel és barchet maradékok fél árban kaphatók.

Occasio!

- 1 szép női batiszt kötény 27 krajczár.
- 1 szép divatos flanel blouse 95 krajczár.
- 1 méter jó mosó barchet 19 krajczár.
- 1 méter dupla széles Loden 48 krajczár.
- 1 pár jó téli keztyü 25 krajczár.

3 pár amerikai női vagy férfi harisnya csak 1 forint. 1 vég szepeességi vászon 5 frt 50 krajczár.

HOFFMANN SÁNDOR

Divatáruháza Arad,

Városi és megyei telefon szám 10.

a „Fecské“-hez, színházépület.

Vidékre mintákat pontosan küldök.

Áruim jáságáért kezeséget vállalok!

Nagy raktár

szőnyegek, ágyterítők és függönyökben.

Mosóbarsonyok 75 kr.

Földes-féle „MARGIT” créme és szappanok raktára.

A t. háziurak figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonos urak b. figyelmét felhívni a **Szabadság-tér 10. sz. alatti (Schreyer-ház)**

csatornázási és vízvezetéki vállalatomra,
ahol igen előnyös árak mellett felszerezek teljes vízvezetéki berendezéseket
s elfogadok javításokat, a melyeket legpontosabban eszközölök.

Magamat nagybecsü pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

NAGY ADOLF,

csatornázási és vízvezetéki vállalkozó.

1618

A legszebb női kabátok

és

legújabb gallérok
legolcsóbban
egyedül csakis

Wormser Antal

női divat, kézmű és confekció áru üzletében

kapható

ARADON,

Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utcza sarkán

(a Földes-palotában.)

1531

BRAUN S.

férfi- és női divat és virágkereskedése

Arad, Forray-utcza 8.

Megnyilt a

virágkiállítás,

dus választék, meglepő olcsó árban.

Preparált pálmák (Cykász, Phönix) ki- kötve parafatartókban	1 frt 50 krtól	feljebb.
Exotikus virágcserepnövények	50 "	
Salen kosarak és lámpafüggelékek	15 "	
Műkarácsonyfák díszítve vagy anélkül	20 "	

Saját készítményű menyasszonyi koszorúk és menyasszonyi ruha-
díszek, valamint hozzávaló fátol, remek kivitelben, minden árban.

Legújabb ujdonságok béli garnitúrákban,

a legdivatosabb kalaptollak és tolldíszek kizárólagos raktára.

Nagy raktár **sirkoszorúkban**. Megrendelésre 3 órán belül
készítünk a legszebb koszorúkat, **koszoru-szalag** minden
minőségben felirattal **olcsó árban**.

Megérkeztek a

karácsonyi és ujévi cikkek.

Férfi-osztály:

Ingek,
Gallérok,
Nyakkendőök,
Kalapok,
Keztyük,
Ernyők,

Női-osztály:

Ingek,
Blousok,
Kötények,
Tricok és
Miderek,
Barchend-árak

Továbbá **férfi-, női- és gyermek-czipők** a legolcsóbb
fajtól egész a legfinomabig. 1692

Egy próbakísérlet által mindenki meggyőződhetik, hogy Arad és vidéke részére legolcsóbb bevásárlási forrás lábbeliekben az

ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Arad, Templom-utcza, Minorita-palota,

ahol mindég készletben nagy raktár van mindennemű

férfi-, női- és gyermek-czipőkben jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelésnél elegendő a lábnyomat papiroson irónnal megrajzolva.

1747

Mérték utáni rendelések 24 óra alatt elkészítettnek.

Városi és megyei telefon 405.

A karácsonyi és újévi ünnepekre.

Városi és megyei telefon 405.

diszes fagyaltok,
parfaik,
cronguen bouches,

saját készítményű csukorka különlegességek
diós és mákos patkók.

1731

Vidéki megrendeléseket, azok pontos teljesítése végett, kérjük mielőbb eszközölni.

Tisztelettel értesitem szeretett Arad városunk nagyra-
becsült lakosságát, a közel és távolból hozzánk szívesen járó
közönséget, hogy üzletemet a közelgő

karácsonyi szent ünnepekre
a legújabb
ajándékok különlegességeivel
szereltem fel,

miért is annak szíves meglátogatását kérem és maradtam
Arad, 1901. december hó.

Kiváló tisztelettel 1759

MARESCH GYULA,

báró Bohus István ur házában, Atzél Péter- és Zrinyi-utcza
sarkán, a színház főbejáratával szemben.

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével
engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogositott gyógyintézet,
mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt
áll, bejáró s bentlakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek
hármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-
zsábák (neuralgia), vesebajok, vérbe-
tegségek, lémmérgezések gyógyítására. E fürdők szivbaj mel-
lett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdi-
tésére, idegbetegek, vérszegé-
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlet 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideg-
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsábák, izület merev-
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyőkivonattal.
Reichenhall, Gleichenberg
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek
edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános
gyöngyeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge
emésztőképesség gyógyítására. 15
jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-
lakó betegek bár-
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utcza 3. sz.

Telefon 270.

Kitüntető. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

karácsonyi ajándék

egy életnagyságu arckép, mert örök becsé van
és egyszersmind szobadiszul, továbbá előnyös
nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi
és ünnepi ajándéku szolgál, de ugy is mint örök-
kő emlék (különösen megholtakra) fölötté alkal-
mas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött
fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem
el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.

HU hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sérületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészí-
tem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigfrid kitüntető arcképlep-
tészeti műintézete

Bécs, II., Praterstrasse 61.

1504

A
CSODA
MIKROSKOP

melyből a chicagói vilákiállításán több mint 2 1/2
millió adatott el, most nálam

csak K. 2.40

csékely arért (K. 2.40 előleges beküldése után bér-
meutve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható.
E csoda mikroskop előnye, hogy minden tárgyat
körülbéli 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát
porszemek és a szem által ki nem vehető állatok
oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak.
Nélkülözhetetlen fűvészet és zoologia tanításánál és
egy reg kivánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható
megállapítható, hogy hamis, valamint a húsál a borsóka létezése. A vízben
elő bacilusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk.
Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas.
— Jobb mikroskop 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és
object üveggel csinos szekrénykében csak K. 5 — Használati utasítás mellé-
keltek. — Igen finom távosövek, igen nagy távoliságra használhatók, achro-
matikai üvegekkel. 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. —
Szátküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Arad legrégebb javító műhelye.

HAMMER VILMOS

villany-műszerész.

kerékpár és varrógép raktára

Arad, Szabadság-tér 7.

Singer varrógépek 32 frt, 5 évi jótállás mellett

Zománczolás (Email) minden színre, jutányos árban.

Városi és megyei telefon sz. 96.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kedvező fizetési feltételek!

Városi és megyei telefon sz. 96.

Házi és szállodai csengők és telefon szerelés.

Uj szabadalmazott himző készülék,

minden varrógépre két perc alatt alkalmazható mindenki által.

Nagy szakszerű javító műhely.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Leszállított olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék színházi echarpokban!!!

Karácsonyi Vásár!

Szövet, barchet, flanel és selyem

maradékok

rendkívül

olcsón

adatnak el.

Női és férfi tricok.

1 vég Rumburgi vászon 6 frt.

* * *

Egy jó erkölcsű fiu tanulól felvétetik.

* * *

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

36928—1901. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a Nagy-Szeben állomáson levő felvételi épület bővítésével és átalakításával kapcsolatos építő munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések a szerződési tervzetet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Aradon, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének, pályafentartási osztályában és a m. kir. államvasutak nagyszabeni osztálymérnökségének irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők az ajánlati nyomtatványok ugyanezen hivatalnál 2 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi december hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Arad csanádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 90 fill. bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a nagyszabeni felvételi épület bővítő munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi december hó 30-án déli 12 óráig 3000 azaz háromezer korona bánompénz teendő le a m. k. államvasutak aradi gyűjtő pénztárában (Aradcsanádi palota földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek, készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek téríti vevénynevel adandók fel.

Aradon, 1901. évi december hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszert a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt oltávolítja a szepit, májfoltot, bíbrosot, bőrvörösséget és mindennemű arcvizszárazságot.

Használata által kisimítja az arcon a ráncokat s ifju arczsint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatása.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsíradék és ennek következtében nappal is használható

Ara 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Bau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus modóv az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó aszópséget, fehérlilem és róza színben illendőkly varázses szini kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ara 60 kr. Kapható fehér, róza és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevellel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyszeti laboratoriamában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkínobb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koron egyéneknek is üde bájos arczsint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőleg hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a méltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felölöséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ara 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyszeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszertkereskedésben.

Pályázati hirdetés.

A „Fehér kereszt Orsz. Lelencház Egyesület” aradi fiókiintézete

pályázatot nyit az alant felsorolt élelmi-, ruházati, füszer és világitási stb. cikkek szállítására.

Az évi szükséglet szállítása iránt vállalkozó szállítók felhivatnak szóbeli ajánlatukat a fiókiintézet irodájában (Kiskarika-utca 7.) megtenni, hol is úgy a minőség mint az évi kelleknek mennyisége felől tájékozást nyerhetnek. — **Élelmi szerek:** Marhahus, sertésus, kenyérliszt, tészta, disznózsir, tej, füszer és gyarmatáru. — **Tüzelő és világitó anyagok:** Tüzifa (cserhasáb), Coaks, Petroleum. — **Szappan.** — **Ruházati cikkek:** Téli és nyári öltöny fiuknak, téli és nyári öltöny leányoknak, téli kabát fiuknak és leányoknak, kalapok és sapkák fiuknak, szalmakalap fiuknak, vászon és chiffon ágyneműnek, vászon és chiffon ingeknek.

Bellák Mór

1672. uri divat különlegességi raktár

Arad, Andrassy-tér 18. Legdivatosabb nyakkendők.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb.

Fehérneműek,

Cilinderek,

Sárczipők

Valódi Jäger alsó ruhák

Valódi Fichler kalapok

Keztyük

Harisnyák

Angol kalapok

Zsebkendők

Vidéki rendelések

pontosan

eszközöltetnek.

Tisztelt hölgyközönség!

Mindazon urasszony és urhölgy, ki ezideig Pestről vagy Bécsből rendelte fűzőit, rendszerint több kellemetlenségnek volt kitéve. Tehát, hogy ez meg legyen gátolva, méltóztassék az új fűzőkészítőhöz járadni s készíttessen egy próbafűzőt, s meg fog győződni arról, hogy nálam éppoly szabású fűzők készülnek, mint Budapesten vagy Bécsben. S ezáltal a n. é. hölgyközönség pár koronával olcsóbban jut a legjobb kivitelű és a legdivatosabb fűzőkhöz.

Ajánlom különösen erős hölgyeknek, mérték után készülő

angol szabású fűzőimet

6 frttól kezdve.

Továbbá készítek

fűzőket acélrugóval 3 forinttól kezdve.

kis divatos fűzőt 5 koronától kezdve,

Egyenes tartót övfűzővel 3 forinttól kezdve.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölk. Tisztítások és javítások elfogadtatnak.

Kérem a n. é. közönség bizalmát. Kiváló tisztelettel

PILCZ IRMA,
fűzőkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 30. sz. (Bonts-ház.)

1423

Magy. kir. államv. üztv. Debreczen.

50234—1901. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A nyiregyháza állomásunkon tervezett 3 méter belső átmérőjű és víz alatti ktrással 11 méter mélységi sülyesztendő vizgyűjtő akna ellőállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kelőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbbben f. évi december hó 28 án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségnek titkárságánál benyújtandók. Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok zárt borítékban küldendők be, mely külcimzése fölött, ajánlat a Nyiregyháza állomáson építendő kutnak munkáira felirással látandók el.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi december hó 27-én déli 12 óráig 300 azaz Háromszáz koroná teendő a készpénzben, vagy állami

letétekre alkalmas értékpapirokban az üzletvezetőség debreczeni gyűjtőpénztáránál. A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

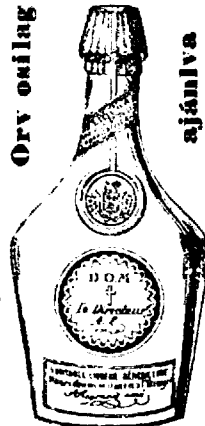
A teljesítendő munkákra vonatkozó tervrajz és zárlevél-minta az üzletvezetőség pályafentartásai és építési osztályában Debreczen. Piac-utca 18. II. emelet 19. a hivatalos órák alatt megtekinthetők, és ugyanott az ajánlat és az annak mellékletét képezendő költségcsámítás szövege megszerezhető.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közt szabadon választhasson.

Debreczen, 1901. december havában

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

BÉNÉDICTINE

A legkitünőbb valamennyi likörök között.

Vigyázzunk mindig arra, hogy az üvegek ajján található négyszögletes czimkén az itt látható vezérigazgató aláírása legyen.

A „Bénédictine” szó Ausztria-Magyarországon védve van, sőt az ehhez hasonló, összetévesztésre alkalmas nevek is törvénytellenek.

1639

Házalóktól és utáztatoktól óvakodjunk.

Aradon Kapható Fejér Gyula és Matzky Károly uraknál.

HANS HOTTENROTH, General-Agent, HAMBURG.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkék

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkékre olcsó kölcsönök azonnal adatnak és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditió-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

A czégre ügyelni tessék,

Hogy valami baj ne essék.

Volt SCHWEMMER-féle helyiségben

Grosz és Glück

czégnél

1 mtr. fulard Saten minden színben csak	11 kr.
1 " Moaree " " " " " " " " "	18 " "
1 " divatos szövet 85 cm. széles karácsonyi ujdonság	21 " "
1 mrt. divatos Barchend legjobb minőség	21 " "
1 pár bőr női elegáns czugos czipő	1.95 " "
1 vég jó vászon, 30 rőfös	3.50 " "
1 mtr. elegáns selyem, blusnak	38 " "
1 drb. jó férfi tricó	60 " "
1 mtr. tiszta gyapju kasán	60 " "

Elegáns női és férfi ruha kelmék, harisnyák, zsebkendők, szőnyegek, esernyők, asztalneműek, finom chiffonok, mosdó szappanok,

minden olcsó árban.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak nagyon alkalmas cikkek.

1700

Óh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

"NÁDOR"
GYÓGYSZERTÁR
Budapest. VI. Váci-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárkában és Vojtek és Weisz drogháriákban.
Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerárkában.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárkában.
Ó-Pécskán: Bokszin János gyógyszerárkában.
Símándon: Csiky Lukács gyógyszerárkában.
Szilksón: Ffrédy Ede gyógyszerárkában.

1253

Alkalmi eladás!

A raktáron levő összes cikkek, ingek, gallérok, kalapok, harisnyák, keztyűk, nyakkendők, lábravalók, tricok, esernyők, napernyők, fűzők, zsebkenők, szőnyegek, pamutok, selyem és belés áruk, bluzok, kalap és strucz tollak, virágok, pénztárczák, díszműtárgyak, gyermek kocsik, mindenféle cipők és még sok e szakmához tartozó cikkek

meglepő olcsó árban, játékszerek és babák féláron lesznek kiárusítva.

Ruzsonyi Endre

Férfi és női divatáru üzletében
Arad, Andrássy-tér, Hungária kávéház mellett.
Az üzlet esetleg egészben is átadandó.

FLEISCHER TESTVÉREK

vasbutorgyára

ARADON, Fürdő-utca 10. szám.

Ajánlja izléses kivitelű és minden tekintetben versenyképes gyártmányait, mint

vaságyakat

hozzávaló betétekkel, éjjeli szekrényeket, mosdóasztalokat, diszes gyermekágyakat, bölcsőket és gyermekkocsikat.
Elvállal szálloda, kerti székek, asztalok, lugosok, árvaházak, internátusok, kórházak és kaszárnyák berendezését jutányos árak mellett.

Sodrony ágybetétek méret szerint jutányos áron készíttetnek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1453

Ujtás a lakások tisztításánál!

Telefon 278.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy ho-szu kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes feregmentessé tételét elvállalom.

Teljesíték mindennemű diszes és egyszerűbb

szoba-kárpitozást

és a mennyezetek gipszszatánato (dombormű) díszítését, szobák, termek stb. festését

legegyszerűbbtől a legmagasabb i. ényeknek megfelelő legdiszessebb kivitelig és mindennemű mázolási és fénymázolási munkálatokat a legalapossabb kivitelben, a lehető legjulgányosabb árak mellett.

A n. á. közönség becses megbízását kérve Kiváló tisztelettel

GLÜCK JÓZSEF,

szobafestő és mázoló 1459

ARAD, József főherceg-ut 7. sz. — Telefon 273.

Lakások feregmentessé tetele jótállás mellett.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.
193780—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. é. december ho
Nagyvárad	16-án
Papa	16-án
Szabadka	17-én
Szeged	17-én
Arad	17-én

Kolozsvár	18-án
Kecskemét	18-án
Debreczen	18-án
Zágráb	18-án
Bpest dpart	19-én
Miskolcz g. p. u.	19-én
Fiume	19-én
Bpest-Józsefváros	23-án
Pozsony	23-án
Kassa	23-án
Pécs	27-én
Szatmár-Németi	27-én
B.-Csaba	27-én
Bpest. ny.	30-án
Ujvidék	30-án
Eszék	30-án

Budapest, 1901. december hóban.
Az igazgatóság.

Kukoricza morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurök)
kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók
fekvően vagy kocsira szerelve.

Szecs kavágók,
szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 százalék erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, Darálóok, Takarmány-füllesztők.

Szállítható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére
zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági célokra etc. továbbá

Cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA” sorvetőgépek (tolókerék szerkezettel) mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon alkalmazható.

Önműködő szabadalmazott
permetező készülékek, a torma és szegecs kiirtására, és a gyümölcsfát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kiirtására legujabb szerkezetben készítenek és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődéák és vashámorművek

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Alapított 1872. 850 munkás.

Kitüntetve több mint 450 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

1293

Nagy választék flu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József Hazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat
szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

1146

Készlet állandóan mindenféle szörme-árakban.

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Jencs-féle
Narancsvirág-Crêma.

Teljesen ártalmatlan és hirtelen az arcpiló, pattanások, májfoltok, bőrvérhők (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ráncos arczbőrt simává, tédvé teszi.

Zsiros anyagot nem tartalmazván, nem idegenkedik az arczbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárterében
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerárterében
Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fác-
czán-utca 7. szám. 1146

Magy. kir. államvasutak.

167964—1901. szhoz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Zimony állomáson létesítendő postaépület felállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestben a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) és Zágrábban az üzletvezetőség pályafenntartási osztályában, azon kívül pedig Ujvidéken az ujvidéki osztálymérnökség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi december hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be alólírott igazgatóság építési főosztályában (Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. ajtó). Az ajánlatok egy korona, az

ajánlat mellékielértenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be. „Ajánlat a zimonyi állomáson létesítendő postaépület munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetü.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi december hó 17-én délelőtt 12 óráig 2500, azaz kétezeröttszáz korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztárában (VI. ker. Andrassy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

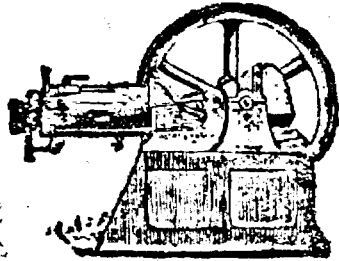
Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján kebütdött ajánlatok és bánatpénzek térü-vevényvel adandók fel.

Budapestben, 1901. november hó.

Az igazgatóság

(Utányomás nem díjaztatik.)

BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK**és lokomobilok**

villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnnyel használható.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár 1621

DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.

Árjegyzék ingyen!

Tiszteletes ügynökök kerestetnek.

FAIX JAQUES

zongoraterem és zongora készítői műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működve, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű**javitásokat**

teljes jótállás mellett, lelkiismeretesen, szakszerű kivitelben, ugyszintén

hangolásokat

pontosan eszközölök.

1465

Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

Nagyságos ASSZONYOM — URAM!

- Nem kell** Többé odahaza nagymosásokkal kellemetlenséget okoznia.
A mosónőkkel mérgeledni, mert nem mosnak tisztán.
- Nem kell** Többé arról gondoskodnia, hogy a mosással foglalkozó nőnek étlapja miből álljon.
Az emeletről napokon át a mosókonyhába járni a munkát ellenőrizni.
- Nem kell** Nagymosások alkalmával az amugy is drága tüzelő anyagot reggel korántól késő estig égetni.
Nagymosások alkalmával esőre várni, hogy az megtartható legyen.
- Nem kell** Nagymosások alkalmával a vízvezeték csapot avatatlan kezekre bizni.
A ruha száradására a téli és nedves idő szakokban napokig várni.
- Nem kell** Az amugy is drága fehéreneműt oly helyre mosásba adni, ahol azt a munka túlhalmozódása következtében klórozzák, szódázzák, dörgölik és kefével mossák.
- Mert** Megnyit Aradon, Kossuth-utca 26. sz. alatt a „Hófehérke“ gőzmosó és vasaló intézet, melyet Arad művelt közönsége régen nélkülöz.
- Mert** A „Hófehérke“ gőzmosó és vasaló intézetben mosott és vasalt fehérenemű visszanyeri tiszta fehér színét, rugalmasságát és fényét, mint minő az ujkorában volt.
- Mert** A „Hófehérke“ gőzmosó s vasaló intézetben mosott ruha 50%-al tovább tart, mert ott nem mosnak artalmas anyagokkal, kefével, amiről minden megrendelő személyesen meggyőződhet.
- Mert** A „Hófehérke“ gőzmosó és vasaló intézet elvállal a legmodernebb igényeknek is megfelelő munkát.

Hogy az intézet olcsósága kitűnjék, legyen szabad összehasonlítás céljából a következő 2 táblázatot bemutatni s kéri azt átvizsgálni.

A „Hófehérke“ gőzmosó és vasaló intézetben mosott és vasalt ruha az alábbi jegyzék szerint 57 korona 42 fillérbe kerül.

Drb. szám	A ruha neve	Drb. ár	Összesen	
			fill.	kor. fill.
15	Lepedő	14	2	10
30	Párna huzat	8	2	40
10	Asztal terítő	12	1	20
60	„ kendő	4	2	40
60	Törülköző	4	2	40
25	Férfi ing	20-25	5	00
25	Női ing	12-20	3	50
10	Háló ing	12	1	20
16	Leány ing	10	1	60
22	Gyermek ing	8	1	92
180	Zsebkendő	3	5	40
129	Gallér	3	3	60
30	Kézelő párja	6	1	80
20	Alsó nadrág	10	2	—
30	Kötény	6	1	80
10	Alsó szoknya kemény	26	2	60
200	Harisnya párja	3	6	00
10	Gyermekpárna áthuzat	12	1	20
15	Háló kabát	8	1	20
15	Fü alsó nadrág	8	1	20
15	Női alsó nadrág	14	2	10
6	Csipke függöny	80-100	4	80
926	drb ruha mosása, vasalása	Összesen	57	42

10 órán belül végzendő munka 25%-al drágább.

Még ugyanazon mennyiségű ruha eltekintve a sok fáradság és kellemetlenségtől, odahaza mosva és vasalva 67 kor. 90 fillérbe kerül.

926 db. ruha kimosáshoz, hogy az 1 nap alatt legyen kimosható kell:

- 7 mosónő egy napra á 2 korona „ összesen 14.00
- 7 napi ételmezése á 1 korona 20 fillér „ 8.40
- A fenti mennyiségű ruha mosásához 3m viz á 40 fill. „ 1.20
- „ „ „ „ 5 klg szappan á 60 fill. „ 3.00
- „ „ „ „ 100 kg tűz.-anyag 2 „ „ 2.00
- „ „ „ „ „ kefitő „ .30

925 db. ruha vasalásához, hogy az 1 nap alatt legyen kiváltható kell:

- 10 vasalónő, egy napra á 2 kor. 40 fill. „ összesen 24.00
- 10 vasalónő napi ételmezése á 1 kor. 20 fill. „ 12.00
- Fa vagy faszén a vasaláshoz „ 2.00
- A keményített ruhákhoz keményítő „ 1.00
- Összesen: 67.90

Midőn az intézet szives megrendelésért esd, kéri azt egy levelező lapon tudatni, melynek kézhez vétele után egy megbízható futár küldetik a legkisebb mennyiségű ruha el és haza szállítása céljából.

Kiváló tisztelettel

„Hófehérke“ gőzmosó és vasaló intézet.

Kossuth-utca 26. sz.

1764

VÁROSI TELEFON 479. SZÁM.

VÁROSI TELEFON 479. SZÁM.

Ritka alkalom

kiváló magyar műveknek

rendkívül leszállított áron való beszerzésére.

RÁTH MÓR

köztudomás szerint több mint negy évtizeden át száz és száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferencz irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az aggkor árnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetlen actualis és folytatógos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban elcsüvöltött becsü részét tetemesen leszállított áron ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális nép és más nyilvános könyvtáraknak, kaszinóknak, önképzőköröknek stb. Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi termelés és hajszá áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére, és mely számos ünnepi ajánlékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes díszkötésekben, a minők a könyvpiacra sohasem jutottak — is tartalmaz, komoly reflektánsok-

nak bérmentve rendelkezésre áll. Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogásába

könyvkereskedésemet

is... **1857-ben** az absolutizmus legstótebb germanizáló éveiben annyi veszély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világ irodalmi üzletet alapítottam. Ezen üzletet állandó szállítója a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárnak, és az ország minden osztályu intelligenciájának jóakarásával, bizalmával sőt barátságával folyton dicsekedhetik.

Sok évi szívélyes viszony Párisban, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival, képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával is megküzdni, ide érve a bel- és külföldi antiquariásokat is ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy

minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legutányosabban, és a legszigorúbb letkiismeretességgel intéztetik el! 1763

RÁTH MÓR, Budapest, Haas-palota.

17086—1901 khsz

Hirdetmény.

Einvag János aradi lakos az A'só-Marosparton 4—5 sz. n. telken kereskedelmi telephely felállításhatására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XII. t. cz. 27. §-a értelmében a telephelyszín tárgyalására határ dől: 1901 december hó 17. d. u. 3 órája kitűzetik amelyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a telephelyszín és tervrajza valamint az üzem módjának le-

írása a kiptányi hivatal iparügyszta yánál f. évi december hó 17 ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthe tő s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem emeltetnének, s ha köztekintetek gátólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idázzett ötvény 30. §-a rendelkezésehé képest ki fog adatni.

Arad, 1901. évi november hó 21-én.

Sarlot,
főkapitány.

1175—1901 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság V. 1915/2—1901 számú végzése által Goldstein Bernhardt végrehajtató javára Rothmüller Miksa aradi lakos ellen 450 kor. tőke és járulékaí erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1777 kor. 70 fillerre becsült bolti árukból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén. 1766

vagyis Aradon Rákóczy-utca 28. sz. leendő eszközésére 1901-ik december hó 16-ik napjának délután 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. évi november hó 29. napján.

Ortutay,
bir. végrehajtó.

12153—1901.

Makó város polgármesteri hivatalától.

Hirdetmény.

Makó városánál rendszeresített 2000 koronával díjazott első alkaptányi állásra pályázni óhajtók felhivatnak, hogy jogvégzettséget igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket a tisztujtást megelőző napon azaz f. hó 18-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyujtsák be.

Makón, 1901. december 12.

Cseresnyés János

h. polgármester

Pályázati hirdetmény.

Az aradi „Kossuth Lajos“ bs. és temetkezési egyletnél a pénzbeszedői állás megüresedvén az pályázat utján leszen betöltendő.

Felhivatnak mindazok akik ezen állásra pályázni óhajtának, miszerint ebbeli kérvényeik legkésőbbén f. hó 20-ig hozzám benyujtandók, megjegyezvén, hogy csak oly egyének tarthatnak ezen állásra igényt, kik 400 korona ovadékat letenni képesek.

Arad, 1901. évi december hó 9-én.

Klein Ignác

elnök.

Karolina-utca 3. szám.

Az 1896. évi párisi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, czúz, rouma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő. A mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFÜ CRÉME szeplő, májfoltt, mitessers az arc és kézhör mindennemű tisztáltsággal ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ara 1 korona.

SZEGFÜ POWDER a tein-nek üdöségét s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszin s créme színben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFÜ FOGPOR a fogak s foghúsépségbentartására. A száját dezinficziálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFÜ SZAPPAN a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkópás biztos meggátlására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész. Sátoraljaújhely.

Póráktárak Budapestén Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-fele „Nádor gyógyszerárakban, Váci-körut 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkitűnőbb minőségű saját termései hegyaljai borból készítve. Kitűnő s biztos hatású szer verszegénység, sápkor s idegesség ellen. Gyermeknek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer tyukszem szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

GYOMORBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu ürmősből készítve. Biztos hatású s már legrégebbi gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görccsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

1529

Alkamas karácsonyi és ujévi ajándékok.

UJDONSÁG SPANYOL TAJTÉK ÁRUK.

Bauer Gyula

pipakereskedő

Arad, Ardrássy-tér 13. szám.

Ajánlja jótállás mellett

valódi tajték pipáit és szipkáit.

Valódi

selmeczi és török pipák nagy raktára.

Nagyválaszték

török és badeni pipaszárakból,

borostyánkő, vagy szaru szopókákkal.

Mindenféle esztergályos munkák olcsó árak mellett

a legpontosabban eszközöltetnek. 1768

Fáruk, kávéházicikkék és konyhaeszközök gyári raktára

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Alkamas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Alkamas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Alkamas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Nagy Áruház 34 fényes kirakattal.

PORTER VILMOS

nagy áruháza

ARADON, SZABADSÁG-TÉR,

tisztelettel jelenti, hogy a

nagy karácsonyi tárlat

játék és alkalmi ajándékokra nézve

teljesen elkészült.

20 koronás bevásárlásnál

minden vevő kap bármely fénykép után egy 65 centiméter magasságu, művészies kivitelü

életnagyságu fényképet teljesen ingyen,

csupán a diszes papirkeretért térítendő meg 3 korona önköltség fejében. Egy ilyen sikerült életnagyságu platin-brom-fénykép már maga remek és fölötte értékes karácsonyi meglepetés.

A nagy áruház a következő osztályokra van beosztva:

- I. Uri divat osztály.
- II. Női divat osztály.
- III. Háztartási és lakást diszitő czikkek.
- IV. Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak.
- V. Gyermejjátékok.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesítéseket a kiadóhivatal ad. Levél-
beni kérdésekhez a válasza való be-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Intelligens családnál,

közel a Szabadságtérhez, egy külön bejá-
ratu szép nagy szoba, 1 vagy két ur ré-
szére kiadó. Esetleg teljes ellátás. Bőveh-
bet a kiadóhivatalban. 1720

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla**
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomago áért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Drökösei, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői 161 díjaztatnak. —
Kapható **Aradon: Rozsnyai Mátyás**
gyógyszertárban Szabadság-tér. 303

Kelengyék

elkészítését, aranyhímzést és minden-
féle kézimunka montirozását és
hímzését szép kivitelben, olcsó ár-
ban lehet készíttetni

Josefovits Nővérek

előnyomda és kézimunka üzletében

Arad, Szabadság-tér 14.

Szép kivitelű rajzok nagy vá-
lasztékban. 1698

Tárbeszélés 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője,
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kivánatra küld 1590

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert

kitűnő minőségű
zománczott lemez és öntött edényt

olcsó árban lehet bevásárolni

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

FEJÉR GYULA

fűszer-, csemege-, théa-, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herczeg ö csász. és kir. fensége
udvari szállítója

Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához. 1008

Fiók-üzlet: József főherczeg-ut 12. sz.

a legolcsóbb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

Készpénzfizetésnél 20% pénztári jutalék.
Városi és megyei telefon szám 71.

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakszerű mosó-
és tisztító müintézete

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Elvállal a legdiszesebb különlegessé-
gek, piperek, új kelengyék, mindenféle
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
herneműk és egyebek jutányos ár-
kon vasaltatnak; saját emberemmel
kivánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

Karácsonyra vegyen

legjobb minőségű

Singer-varrógépet

Kalmár-József

1584

műszerésznel

32

forintért

Arad,

Salacz-utca 2.

Szakszerű

javítóműhely.

Villanyesengők és telefonberendezések.

Telefon 47.

FLAMM LIPÓT

áru- és kavics-szállító

Arad, Andrassy-tér 3. szám.

Elvállal butorszállítást vidékre és kül-
földre saját szabadalmazott butorkocsi-
jaival a legjutányosabb árban. 1611

A pakolást saját ombereivel végzeteti.

I. aradi agyagpipagyárában nagy vá-
laszték pip kban, olcsó árban.

Portland és román ezement-raktár.

REINER EDE

Grás,

1670

Salacz-utca 3. sz.

Karácsony és ujévre

Blusok 90 krajczártól feljebb.

Kész ruhák 2.50 " "

Kötők 20 " "

Miderek 55 " "

Téli alsóruhák, csinos gyermekruhák,
övek, nyakkendők és harisnyák nagy-
választékban. 1714

Grünberger L. és Társa.

Arad, Forray-utca (Nádasdy-ház.)

Mihájlovits Gyula

bádigos mester.

elvállal épület, díszműmunká-
kat és konyhaberendezéseket.

Üzlet: **Temp'om-utca 4** 1641

Műhely: **Batthyányi-utca 21.**

Megeyi és városi telefon 433.

Karácsonyi és ujévi ajándékul

szolid és remek

Ékszerágyak, ezüst éteszközök és
ezüst díszágyak

feltűnő olcsó árban kapható

WEINBERGER FERENCZ

ékszerüzletében 1644

Arad, Andrassy-tér, Központi szálloda-épület.

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb ár-
ban veszek vagy új tárgyakra becserelek.

Lázár Gyula

fűszer, csemege, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és á-
ványvizek főraktára

Aradon, Andrassy-tér 19. szám,

(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó árak a
legolcsóbb áron.

Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Karácsonyfadísz-czukorkák dus vá-
lasztékban! 1718

Telefon 844.

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709

kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat

és olyanokra megrendelést jutányos ár
mellett készségeggel elfogadok.

Építész és építető uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénztáratok
és ügyvédeknek ajánlok iródei beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók. 1712

Legizselteljesebben készített párisi, bécei
és saját készítményű női és gyermek

kalapok

finom kivitelben olcsón kaphatók

Lázár Cz.

női divatáru üzletében. Bármily javítást
és átalakítást elfogad. Dusan főszerelet
raktárom megtekintését ajánlom a t. hely-
beli és vidéki hölgyközönségnek.
Lázár Cz.

Párisi Bazáromban

karácsonyig

a ajándékokat csomószámra

banalatos olcsón árusítom.

ugymint: fehér hímzéseket blouzoknak va-
lók, bortnikat, aplikációkat, csipkéket és
szalagokat. Hímzett divánpárnáknak valók,
és többféle karácsonyi ajándékoknak való
ozlikkeket.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget
ezekről a kirakatomban meggyőződést
szerezni.

Mely tisztelettel

WERSCHITZ K.

1551

Salacz-utca 1.

Egy vagy több

fiatalember

kitűnő és jutányos 1760

ebédkosztot kaphat.

Czím a kiadóhivatalban.

A legmegfelelőbb alkalmi ajándék

a Licker-féle vászon,

minden háztartásban nélkülözhetetlen.

1 vég 23 méter (30 rőf) 7 és 8
forint. Egyedül kapható

Licker Ferencznel

Arad, Miksa-utca 13.,

u vasút mellett

1731

Szöllőnemesítéshez

szükséges

Ojtó-gummit

legjobb minőségben szállít
kilónként 21 koronáért

Keleti J. Budapest IV.,
Koronaherczeg-u. 17.

Nagyobb megrendelésnél megfelelő
árendedmény. 1506

KARÁCSONYRA!

Művelt emberek közt nincs elmésőbb és elegánsabb meglepetés, mint egy művészes
kivitelű, dívatos levélpapírral és Billellettel megtöltött díszdoboz, melyekből ez idénre bámu-
latra méltó szép példányok megjelentek. 2 koronától 16 koronáig és üzletben megtekinthető.
Ezenkívül ajánlok

Karácsonyra

festékszerekre, festő
munkákat, rajzeszközöket,
emlékkönyveket, leve-
lező-lapalbumokat, fény-
képező gépeket, kara-
csionyfa dísz, stb. stb.

Bloch H.

PAPÍRKERESKEDÉSE, KÖNYVNYOMDÁJA,
FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK RAKTÁRA.

ARAD.

Köztudomásu,

hogy nálam készölnek a
legelgánsabb névjegyek
meghívók, koronázó és kö-
szöntő levelek és min-
den egyéb kisebb vagy
nagyobb nyomtatványok.

Igen ajánlatos, hogy a vásárlást és a nyomtatványok rendelését minél előbb eszközöljék,
mert eleinte a választék teljesebb és a kiszolgálás tökéletesebb. 1106

Mérsékelt árak. — Az üzlet egész napon át nyitva.

Városi és megyei telefon 126. sz.

Vidéki rendelések a leggyorsabban teljesítenek. Levelezés magyarul, németül és románul.

Telefon 438.

1000 és 1000
különböző ékszerárgyak és órák érkeztek
a karácsonyi és újévi ünnepekre
DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerészhez
Arad, Templom-utca, Minorita-palota.
Alkalmi bevasárlás folytán a legolcsóbb
eladás. — Arany, ezüst tárgyak és zálog-
jegyek a legmagasabb árban megvételnek.
Egy tanuló felvétetik.

Meghívó.

A világosi hegyközség
folyó évi december hó 22-én
délelőtt 10 órakor

közgyűlést

tart, melyre a szőlőbirtokosok
ezennel meghivatnak.

Tárgy!

1901. évi számadás átadása-
1902. évi előirányzat ké-
szítése.

Hegyközségi tisztújítás 1902
— 4. évekre.

Greck Mihály,
hegyközségi jegyző,

1767

TROPON tápláló és erősítő szer, a
legjobb és legolcsóbb fe-
hérsze-készítmény, kapható a következő
alakokban:

TROPON por-alakban, a hus leg-
táplálóbb része, tiszta fe-
hérsze, ételkehez keverve tápláló erejüket
sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában
a vas vérképző és
a fehérsze izomerősítő hatását. A vér-
szegénység, náppadtság, ideggyöngeség leg-
jobb orvosszere.

TROPON-CACAO a legtáplá-
labb reggeli
ital, tiszta táplálóbb, mint a közönsé-
ges cacao, melynek legfinomabb fajtá-
jával készül.

**TROPON-GYERMEK-
TÁPLISZT** a legtartalmasabb és
legmegbízhatóbb gyer-
mektáplálék. Egyedüli igazi pótszere az
anyatejnek. Nagy Tropon (fehérsze) tar-
talma következtében tápláló ereje nagyobb,
mint minden más tápliszte. 337-3

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Uj-Szt.-Anna község

helypénzszedési jogát

f. évi december hó 17-én d. e.
9 órakor

árverés útján

haszonbérbe adja.

Árverési feltételek a jegyzői
irodában megtekinthetők. 1740

100 darab
legfinomabb
kiállítású
elefántcsont, karton papíron
nyomott

Névjegy
írott,
nyomott,
magnás,
vagy a
legújabb
modern
betűkkel

csinos dobozban
2 korona
Aradi nyomda
részv.-társaság
műintézetében
Arad-ösánádi vasutak pa-
lotája.

Telefon 139. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagatlan

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bér-
mentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

**elsőrendű
kovács-köszenet**

és darabos 1470

bükk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

**Eckert-féle
Edelreute**
természetes likör
hegyi gyógyfüvekből lepárol-
va, kitűnő ízű gyomorerősítő.
Vadászatokon és utazásnál
vizzel keverve üdítő ha-
tással. 305

kitűnő házi szer.
Csász. és kir. szabadalmazott
likör-gyar,
Eckert Albert,
Grác.

**Szállítható
izzó
harisnyák**
(Auerhálók nem szaba-
dalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égre alkalmazhatók.

**25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt**

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Védekezés a fagy ellen!

A vízvezeték befagy!

A csövek széjjel repednek,
a klozet csészék összetörnek,
ha a t. háztulajdonosok ideje
korán nem védekeznek ez ellen.

A fagy elleni védekezésre
egyedül a

Natron-carbon kályhák

alkalmasak.

**Kályhák és égető anyag kap-
ható** 1687

BERGMANN ERICH

mérnök, vízvezetési és csatornázási vállalkozónál

ARAD, (Viztorony).

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns
láncszal, pontosan jár, 3 évi jótállással;
1 remek collier keleti gyöngyökből, diva-
tos női ékszer karra, hajba vagy nyakra,
szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel
zsebkes két pengével, 1 elegáns pénzzer-
szény bőrből, 1 elegáns nikel zseb ír-
eszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon),
1 pár elegáns női fülönfüggő simli-bril-
lántal (csalódásig hű utánzat), 1 készlet
double-arany kézelő- és ingomb patent
zárral, 1 elegáns zseb toilette-tükör (belga
üveg) tartálylyal, 1 illatos toletteszappan,
1 elegáns nyakkendő-tű simli-brillianttal,
1 elegáns gallértartó, 35 angol használati
csikk levelvezésekhez, 250 drb különféle,
a háztartásban szükséges tárgy. Mindezen
300 tárgy — beleértve az elegáns órák,
mely egymagában megéri a pénzt — után-
vétel mellett csak **1 frt 80 krért**, csu-
pán rövid ideig kapható: 1761

Internat. Exporthaus

M. B. Bravmann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

27850—1901.

hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén
gyakorlandó korlátlan, korlátolt és
kismértékben való szeszese italok-
nak mily mennyiségben kiméré-
séről az aradi m. kir. pénzügyőri
biztosság által szerkesztett össze-
írási jegyzék 4. ívét az állami ital-
mérési jövedékről szóló 1899. évi
XXV. t.-cz. 17. szakasza és az arra
vonatkozó utasítás 17. szakasza

ertelmeben 1901. december hó
16-ól 23-ig bezárólag a városi fo-
gyasztási adó felügyelőség hivata-
los helyiségében közszemlére azzal
teszük ki, hogy az érdekeltek, akik
folyó évi december hónapjában
italmérési engedélyt nyertek, nem
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve az érdekeltek bár-
melyike részéről esetleg az ipar-
testület és kereskedelmi testület
részéről is észrevételek tehetők,
mely észrevétel a városi fogyasz-
tási adó felügyelőségnél írásban
benyújtandók.

Arad, sz. kir. város tanácsának
1901. évi december hó 7-iki ülés-
éből.

A városi tanács.

Minden lótulajdonos

saját érdekében cselekszik, ha a lovak
patkóira az itt jelzett és gyári
jeggyel ellátott,

szabadalmazott

H-patkó-csavart

alkalmazza, a melyekkel
a ló félre csuszása ki van
zárva.

Utánzatokat utasítsunk
vissza, mert a H-osavartokat
saját találmányu aczélzá-
sunkkal csak mi gyártjuk.

Képes árjegyzék ingyen.

Leonhardt & Co.

Berlin Schönberg. 1688

Egyedüli főraktár Ausztria-Magyaror-
szág részére:

Kasza és Breuer csavargyár

Budapest, VI., Váci-körút 33.

682—1901. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az 1902. évben szükséges
üvegező munkák elvállalása iránt
folyó év december hó 23-án d. e.
10 órakor árlejtést tart.

K'kiáltási-ár: 1□ mé-er vörös je-
gyű üvegeért 2 korona 50 fillér.

Bánatpénzül leteendő 40 kor.
készpénzben vagy elfogadható ér-
tékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az ár-
lejtési feltételeket ismeri és elfo-
gadja. Az ajánlat úgy a szóbeli,
valamint az írásbeli a kikiáltási ár
százalékaiban t-endő.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1901. évi december hó
9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
ajjegyző.

4 frt 34

egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll, és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 6 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 drb.

6 frt 45

egy hat személynek való étőkészlet, legfinomabbkarlsbadi porcelánból, festett és aranyozott díszítéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsony-tál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 drb.

3 frt 95

egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll, és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 cukorkartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 drb. Meg nem felelő tárgyak visszavétnak és a pénz visszaküldetik. Ládaért 60 kr. számítatik. Megrendelések utánvét mellett az utolsó vasúti állomás megjelölésével eszközölnak.

Szabó Albert

üveg. porcellán es lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

1901. KARÁCSONY! 1901.

KOSSAK JÓZSEF

császár és kir. udvari fényképész

ARADON, Templom-utca 2. szám.

Ajánlja mint legalkalmasabb karácsonyi ajándékot saját műintézetében készülő utolérhetetlen kivitelű

nagyításait

a legtisztább Platin-tónusban bármily elavult kép után, valamint mindennemű

szinezett képek

Aquarell, Pastel és olajfestékben.

Művészileg összeállított családi Tabloukat és csoportokat.

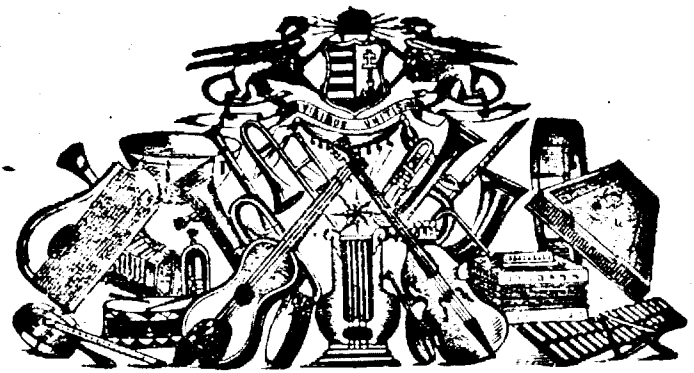
Allandó kiállítás az üzlet bejáratában.

Szíves karácsonyi megrendelések mielőbb kéretnek.

STÖHR MÁTYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák, gitárok, floták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy ujakra becserélek.

1878

Nagy karácsonyi szőnyeg vásár!!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg 13.— frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg 1.35 „
1 „ Kidderminster szőnyeg 1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg 2.20 „
1 „ Cocus futó szőnyeg 90
ctm. széles ... .. 1.— „

1 mtr. Imperial futó szőnyeg 2.20 frt.
1 „ Brüsseli futó szőnyeg 1.— „
1 ablak szövet függöny... .. 1.— „
1 „ csipke függöny ... 1.80 „
1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.
hosszu... .. 23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

1188

Deczember 16-án!!

az összes szőnyegmaradékok minden elfogadható áron eladatnak.

Deczember 16-án!**egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.**

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál**ARAD, Szabadság-tér 17.**

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.